

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2025/26:SfU30

Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. utlänningslagen, med en mindre redaktionell ändring. Förslagen innebär för det första att möjligheten för vissa utlänningar att beviljas permanent uppehållstillstånd utmönstras ur utlänningslagen. Detta gäller bl.a. personer i behov av skydd och personer med ställning som varaktigt bosatt i Sverige samt deras anhöriga. Utmönstringen är ett led i arbetet med att anpassa det svenska regelverket för beviljande av internationellt skydd och asylförfarandet till EU-rättens miniminivå. Målet för anpassningen är att skapa bättre förutsättningar för integration och att minska utanförskapet genom att minska den asylrelaterade invandringen. För det andra innebär förslagen att svensk rätt anpassas till EU:s migrations- och asylpakt. Det sker bl.a. genom att terminologin och systematiken för det svenska asylförfarandet ändras, det s.k. gränsförfarandet för asyl tillämpas i fler situationer än de som är obligatoriska enligt EU-rätten, rätten till offentligt biträde vid handläggningen av ärenden om internationellt skydd hos Migrationsverket begränsas, Polismyndigheten, Migrationsverket respektive regionerna pekas ut som ansvariga för utförande av det nya s.k. screeningförfarandet samt åldersgränsen för att ta fingeravtryck och fotografier i vissa fall under migrationsprocessen sänks till sex år.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 12 juli 2026 med vissa övergångsbestämmelser förutom ändringarna i den nya mottagandelagen som föreslås träda i kraft den 2 oktober 2026.

I betänkandet finns sju reservationer (S, V, C, MP).

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att betänkandet har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt.

16 yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
Regeringens lagförslag	8
Utskottets ställningstagande	12
Framtida utformning av lagstiftningen m.m.	15
Utskottets ställningstagande	18
Reservationer	21
1. Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt, punkt 1 (V, MP)	21
2. Alternativ till permanent uppehållstillstånd, punkt 2 (S)	22
3. Alternativ till permanent uppehållstillstånd, punkt 2 (C)	23
4. Rätten till offentligt biträde, punkt 3 (S, V, C, MP)	24
5. Välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, punkt 4 (S, C)	25
6. Värna EU:s migrations- och asylpaktens grundsyfte, punkt 5 (C)	25
7. Uppföljning av de nya reglerna, punkt 6 (S)	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	27
Propositionen	27
Följdmotionerna	28
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
2. lag om ändring i föräldrabalken,
3. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
4. lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
5. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
6. lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård,
7. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
8. lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
9. lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395) med den ändringen att halvparentestecknet i 2 kap. 4 § efter ”direktiv 2011/95/EU” ska utgå,
10. lag om ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap,
11. lag om ändring i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten,
12. lag om ändring i lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn,
13. lag om ändring i lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare,
14. lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.,
15. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
16. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900),
17. lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare,
18. lag om ändring i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd,
19. lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27),
20. lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning,
21. lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
22. lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,
23. lag om ändring i lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

24. lag om ändring i lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende,

25. lag om ändring i lagen (2024:691) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall,

26. lag om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27),

27. lag om ändring i mottagandelagen (2026:000),

28. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2023:339) om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

29. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:947) om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:262 punkterna 1–29 och avslår motionerna

2025/26:4170 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-) yrkande 1,

2025/26:4174 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:4183 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (V, MP)

Framtida utformning av lagstiftningen m.m.

2. Alternativ till permanent uppehållstillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 1 och

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 1 och 3.

Reservation 2 (S)

Reservation 3 (C)

3. Rätten till offentligt biträde

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 2 och

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 4.

Reservation 4 (S, V, C, MP)

4. Välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd

Riksdagen avslår motion

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 5 (S, C)

5. Värna EU:s migrations- och asylpakts grundsyfte

Riksdagen avslår motion

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 5.

Reservation 6 (C)

6. Uppföljning av de nya reglerna

Riksdagen avslår motion

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 3.

*Reservation 7 (S)***7. Rättssäkerhet m.m.**

Riksdagen avslår motion

2025/26:4170 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-) yrkandena 2–4.

Utskottet föreslår att ärendet får avgöras trots att betänkandet har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då ärendet ska behandlas.

Stockholm den 4 juni 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Tony Haddou (V), Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Jessica Rodén (S), Caroline Högström (M), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Nima Gholam Ali Pour (SD), Patrik Karlson (L), Mona Olin (SD), Madeleine Atlas (C), Annika Hirvonen (MP) och Magdalena Sundqvist (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt samt 16 yrkanden i följdmotioner.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. utlänningslagen, med en mindre redaktionell ändring. Förslagen innebär för det första att möjligheten för vissa utlännningar att beviljas permanent uppehållstillstånd utmönstras ur utlänningslagen. Detta gäller bl.a. personer i behov av skydd och personer med ställning som varaktigt bosatta i Sverige samt deras anhöriga. För det andra innebär förslagen att svensk rätt anpassas till EU:s migrations- och asylpakt. Det sker bl.a. genom att terminologin och systematiken för det svenska asylförfarandet ändras, det s.k. gränsförfarandet för asyl tillämpas i fler situationer än de som är obligatoriska enligt EU-rätten, rätten till offentligt biträde vid handläggningen av ärenden om internationellt skydd hos Migrationsverket begränsas, Polismyndigheten, Migrationsverket respektive regionerna pekats ut som ansvariga för utförande av det nya s.k. screeningförfarandet samt åldersgränsen för att ta fingeravtryck och fotografier i vissa fall under migrationsprocessen sänks till sex år. Därmed avslår riksdagen motionsyrkanden om att avslå propositionen och om att regeringen ska återkomma med ett nytt förslag om att anpassa svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt.

Jämför reservation 1 (V, MP).

Propositionen

Utgångspunkter för regeringens lagförslag

I propositionen anger regeringen att asylinvandringen till Sverige under lång tid har varit omfattande. Den tidigare stora invandringen i kombination med bristande integration har enligt regeringen bidragit till att Sverige står inför stora utmaningar med ett växande utanförskap. För att bryta och vända den utvecklingen genomför regeringen ett paradigmskifte inom svensk migrationspolitik med målet att kraftigt minska såväl antalet asylsökande som söker sig till Sverige som antalet beviljade uppehållstillstånd. Sedan regeringen tillträdde 2022 har antalet asylsökande minskat men regeringen bedömer att fler åtgärder kan vidtas för att ytterligare minska antalet asylansökningar och behålla dem på en låg nivå. Utgångspunkten i det arbetet bör enligt regeringen vara att den svenska regleringen inte ska vara mer generös än vad EU-rätten och andra internationella åtaganden kräver. Regeringen anser därför att det

finns skäl att se över de nuvarande reglerna om permanent uppehållstillstånd som beviljas på grund av skyddsbehov eller andra asylrelaterade grunder.

Regeringens politik utgår från att asylrelaterade uppehållstillstånd ska vara tidsbegränsade och leda till svenskt medborgarskap, återvandring eller återvändande. För att begränsa asylinvandringen är det enligt regeringen viktigt att de svenska reglerna är anpassade till EU:s rättsliga miniminivå i så stor utsträckning som möjligt. Att utmönstra möjligheten att bevilja permanenta uppehållstillstånd är ett viktigt led i det arbetet.

EU:s migrations- och asylpakt består av tio rättsakter. Rättsakterna utgörs av förordningar och ett omarbetat direktiv. En EU-förordning är bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater, men kan innebära att det finns såväl behov av som möjligheter till kompletterande bestämmelser i nationell rätt. Ett EU-direktiv är i sin tur bindande när det gäller det resultat som ska uppnås men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. För att ett direktiv ska bli gällande i svensk rätt måste det genomföras, dvs. införlivas i den svenska rättsordningen.

I propositionen gör regeringen bedömningen att nationella bestämmelser som kompletterar förordningarna behöver införas i bl.a. utlänningslagen och att flera befintliga bestämmelser behöver utmönstras för att undvika dubbelreglering. Där utrymme finns för Sverige att välja om eller hur bestämmelser i förordningarna ska tillämpas anser regeringen att den svenska regleringen inte bör vara mer generös än vad EU-rätten och andra internationella åtaganden kräver, förutsatt att det inte finns starka skäl som talar för en annan ordning. Eftersom förordningarna i migrations- och asylpakten i allt väsentligt kommer att tillämpas fr.o.m. den 12 juni 2026 krävs skyndsamma anpassningar av svensk rätt. Utgångspunkten bör därför enligt regeringen vara att endast anpassningar bör göras som är nödvändiga för en effektiv och rättssäker tillämpning av de aktuella rättsakterna och som säkerställer ett ansvarsfullt och restriktivt regelverk som inte är mer förmånligt än vad EU-rätten och andra internationella åtaganden kräver.

Regeringens lagförslag

Regeringen föreslår att möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd ska utmönstras för en utlännings som

- är flyktning, alternativt skyddsbehövande eller vidarebosatt
- har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter
- beviljas uppehållstillstånd på grund av vissa bestående verkställighets hinder
- beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till en sådan utlännings som nämns ovan.

En utlänning med ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som ska gälla i fem år. Om en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska uppehållstillståndets giltighetstid omprövas och bestämmas till fem år. En sådan utlänning ska också undantas från kravet på arbetstillstånd. Enligt förslaget ska en utlänning med tidsbegränsat uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i Sverige kunna vara anknytningsperson om han eller hon har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.

Regeringen föreslår vidare att möjligheten för brottsutvisade utlänningar att beviljas permanent uppehållstillstånd utmönstras och att vid beräkning av den tid som krävs för att kunna förvärva uppehållstillstånd på grund av arbete ska inte tiden räknas då en utlänning haft uppehållstillstånd för arbete efter avslag på asylansökan (s.k. spårbyte).

Regeringen föreslår ett flertal ändringar som är nödvändiga för att anpassa svensk lagstiftning till asylprocedurförordningen, skyddsgrundsförordningen, screeningförordningen, Eurodacförordningen, asyl- och migrationshanteringsförordningen, förordningen om återvändandegränsförfarande samt vidarebosättningsförordningen. Bestämmelser som är nödvändiga för att genomföra det nya omarbetade mottagandedirektivet ska vidare införas i den nya mottagandelagen.

Systematiken i det svenska asylförfarandet ska enligt regeringens förslag ändras för att överensstamma med systematiken i EU:s asylförfarande. Asylprocedurförordningens och skyddsgrundsförordningens direkta tillämplighet innebär att den systematik för asylförfarandet som följer av förordningarna kommer att få direkt verkan i Sverige. En förändring av flera är att en ansökan om skydd inte längre kommer att kunna betraktas som en ansökan om uppehållstillstånd. I stället ska en ansökan om skydd registreras och handläggas som en ansökan om internationellt skydd.

Regeringen föreslår att definitionen av begreppet asyl i utlänningslagen ska tas bort. Begreppen asyl, asylansökan och asylsökande ska utmönstras ur utlänningslagen och ersättas med uttryck som överensstämmer med den terminologi som finns i asylprocedurförordningen och skyddsgrundsförordningen.

Regeringens förslag innebär att en utlänning som har ansökt om internationellt skydd inte ska ha rätt att stanna kvar i Sverige under det administrativa förfarandet i vissa situationer när en s.k. efterföljande ansökan har gjorts, sökanden ska utlämnas, överlämnas eller överföras till en annan stat, en internationell domstol eller tribunal eller när sökanden utgör en fara för den allmänna ordningen eller den nationella säkerheten. Med en efterföljande ansökan avses en ansökan som görs efter det att ett slutligt beslut har fattats om en tidigare ansökan från samma sökande.

Migrationsverket ska enligt förslaget göra en åldersbedömning i enlighet med asylprocedurförordningen och så snart som möjligt fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Ett tillfälligt beslut om ålder ska gälla omedelbart. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre ska det dock inte krävas

något sådant beslut. Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om internationellt skydd.

Regeringen föreslår också att gränsförfarandet för asyl i asylprocedurförordningen ska tillämpas i fler fall än de obligatoriska och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utöver en förteckning över säkra ursprungsländer även ska få meddela föreskrifter om en förteckning över säkra tredjeländer. Bestämmelser om efterföljande ansökningar kommer vidare att gälla liksom nya regler om frister för överklagande, ett överklagandes suspensiva verkan och handläggningstider hos migrationsdomstolarna.

Bestämmelser införs vidare med anledning av screeningförordningen (bl.a. om identifiering och säkerhetskontroll), Eurodacförordningen (bl.a. om upptagning av biometriska uppgifter), asyl- och migrationshanteringsförordningen, mottagandedirektivet samt förordningen om återvändandegränsförfarande.

Redovisning av tillkännagivande

Riksdagen tillkännagav för regeringen i juni 2021 att det bör införas krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd (bet. 2020/21:StU28 punkt 19, rskr. 2020/21:412). I juni 2022 beslutade regeringen om kommittédirektiven Språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (dir. 2022:79). I maj 2023 överlämnade utredningen betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25) till regeringen i vilket krav på kunskaper av nämnda slag föreslås för permanent uppehållstillstånd.

Med anledning av förslagen i propositionen om att möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd ska utmönstras för utlänningar med asylrelaterade uppehållstillstånd och vissa andra grupper bedömer regeringen att de krav för permanent uppehållstillstånd som föreslås i SOU 2023:25 inte längre är ändamålsenliga. Regeringen lämnade i propositionen Skärpta krav för svenskt medborgarskap (prop. 2025/26:175) vidare förslag om krav på kunskaper i svenska och om det svenska samhället för att få svenskt medborgarskap. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det saknas skäl att gå vidare med förslagen om språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd och anser att tillkännagivandet därmed får anses slutbehandlat.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4183 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 1 föreslås att riksdagen avslår proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag om att anpassa svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt utifrån asylrätten och dess intentioner.

I kommittémotion 2025/26:4174 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås att riksdagen avslår proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska återkomma med ett förslag på genomförande av EU:s migrations- och asylpakt som lever upp till asylrätten.

I motion 2025/26:4170 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-) yrkande 1 föreslås att riksdagen avslår proposition 2025/26:262 i dess helhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller att den tidigare stora invandringen i kombination med bristande integration har bidragit till att Sverige står inför stora utmaningar med ett växande utanförskap. För att vända utvecklingen och skapa bättre förutsättningar för integration och minska utanförskapet anser utskottet att den asylrelaterade invandringen behöver minska till hållbara nivåer. Åtgärder har redan vidtagits i detta syfte, men mer kan göras. Regeringen anger att utgångspunkten i ett sådant arbete bör vara att den svenska regleringen inte ska vara mer generös än vad EU-rätten och andra internationella åtaganden kräver. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd ska utmönstras för vissa utlännningar. Det handlar bl.a. om permanent uppehållstillstånd som beviljas på grund av skyddsbehov och andra asylrelaterade grunder.

I motionerna anförts att regeringens förslag är negativt för utlännings etablering och integration. Liknande synpunkter framfördes bl.a. i samband med införandet av en ordning där uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller alternativt skyddsbehövande som huvudregel skulle vara tidsbegränsade (prop. 2020/21:191, bet. 2020/21:191, rskr. 2020/21:412). Av en redogörelse i den s.k. Miniminivåutredningens utredningsbetänkande Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31) framgår att det har tagit lång tid för nyanlända att etablera sig i Sverige och skaffa egna inkomster även under åren när det har varit möjligt att få permanent uppehållstillstånd. Miniminivåutredningen fann inte heller något tillförlitligt stöd för slutsatsen att nyanländas etablering i det svenska samhället försämrats ytterligare som en följd av införandet av en permanent ordning med tidsbegränsade uppehållstillstånd för bl.a. skyddsbehövande. Utskottet bedömer liksom regeringen att risken för att förslaget skulle komma att motverka etablering på arbetsmarknaden får anses vara begränsad. Det gäller särskilt med beaktande av förslaget i propositionen att den som uppfyller kraven för att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas ett längre uppehållstillstånd.

När det gäller barn ska rättigheterna i barnkonventionen ses som en helhet, och de är ömsesidigt förstärkande. Att säkerställa barnets rättigheter innebär inte alltid enkla och givna lösningar. Utskottet konstaterar att EU-rätten inte

innehåller några särskilda bestämmelser om uppehållstillståndens giltighetstid för barn. Även om regeringens förslag kan innebära sämre förutsebarhet och trygghet för vissa barn än hittillsvarande regler gör utskottet bedömningen att svensk rätt även fortsättningsvis kommer att vara i enlighet med EU-rätten och Sveriges internationella åtaganden, däribland barnkonventionen.

Som Miniminivåutredningen konstaterar kan det inte uteslutas att utmönstringen av permanenta uppehållstillstånd medför en viss ökad risk för negativa hälsoeffekter, t.ex. psykisk ohälsa, och att det särskilt riskerar att påverka barn. Detta beror på att förslaget kan leda till att stora grupper under allt längre perioder kommer att leva i Sverige under förhållanden som framstår som tillfälliga. Utskottet bedömer dock i likhet med regeringen att utmönstringen ändå är lämplig med hänsyn till statens intresse av att kunna reglera invandringen och för att se till att de svenska reglerna inte är mer förmånliga än vad EU-rätten kräver.

Vidare vill utskottet i sammanhanget även lyfta fram följande. Det framgår av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen att uppehållstillståndet ska ha en initial giltighetstid på minst tre år för personer som har beviljats flyktingstatus respektive minst ett år för personer som har beviljats status som subsidiärt skyddsbehövande. När uppehållstillstånden löper ut ska de förnyas med minst tre år respektive två år. I propositionen föreslås att dessa giltighetstider fortsättningsvis ska gälla för uppehållstillstånd som beviljas till skyddsbehövande i Sverige. Det finns inga bestämmelser i förordningen eller i någon internationell konvention som innebär att ett uppehållstillstånd måste vara permanent. Det kan noteras att skyddsgrundsförordningen vilar på en fullständig och absolut tillämpning av Genèvekonventionen (jfr skäl 2). Det framgår även att det vid tillämpning av förordningen i första hand bör beaktas vad som bedöms vara barnets bästa, i enlighet med barnkonventionen (skäl 15).

Flera motionärer har särskilt understrukit att uppehållstillstånd som beviljas personer som är vidarebosatta, även kallade kvotflyktingar, också i fortsättningen bör vara permanenta. Utskottet konstaterar att en utlänning som tas emot inom ramen för den s.k. flyktingkvoten sedan länge beviljas ett permanent uppehållstillstånd redan vid det första beslutstillfället. Genom migrations- och asylpakten regleras vidarebosättning i vidarebosättningsförordningen. Den som vidarebosätts kommer i fortsättningen att omfattas av skyddsgrundsförordningens bestämmelser om uppehållstillstånd och beviljas status som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande. Det finns inget krav enligt vidarebosättningsförordningen på att medlemsstaterna ska bevilja permanent uppehållstillstånd till en person som är vidarebosatt. Så länge statusen som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande inte återkallas kommer en sådan person att som utgångspunkt ha rätt till en förlängning av uppehållstillståndet. Efter fem år är det även möjligt, för den som uppfyller kraven för det, att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Utskottet konstaterar även att förslaget innebär att tidsbegränsade uppehållstillstånd kommer att vara den nya varaktiga lösningen såväl för dessa personer som för andra skyddsbehövande. Detta bidrar till ett så konsekvent och enhetligt regelverk som möjligt, vilket

är en fördel vid tillämpningen. Utskottet anser därmed att det finns skäl för att utmönstra möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd också för personer som är vidarebosatta.

Utskottet konstaterar att även om en ordning med enbart tidsbegränsade uppehållstillstånd kan leda till en viss ökad arbetsbörda för myndigheter och domstolar är det en konsekvens som ligger i linje med syftet med förslaget, dvs. att asylrelaterade uppehållstillstånd ska vara tidsbegränsade och leda till antingen svenskt medborgarskap eller, om skyddsbehovet har upphört, återvandring eller återvändande.

När det gäller regeringens förslag till anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt kommer förordningarna i paktens i allt väsentligt att tillämpas fr.o.m. den 12 juni 2026. I fråga om flera av förordningarna finns det behov av att anpassa svensk rätt så att tillämpningen av förordningarna ska fungera på ett ändamålsenligt sätt och för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden enligt förordningarna. I propositionen görs bedömningen att nationella bestämmelser som kompletterar förordningarna behöver införas i bl.a. utlänningslagen och att flera befintliga bestämmelser behöver utmönstras för att undvika dubbelreglering. Utskottet anser mot denna bakgrund att det inte är ett alternativ att låta det rådande rättsläget bestå, något som också Lagrådet konstaterar.

Flera motionärer har kritiserat regeringens beredning av ärendet och lyft fram att Lagrådet anser att förslagen är otillräckligt genomlysta och att beredningsarbetet är behäftat med allvarliga brister. Som nämnts anser Lagrådet dock inte, med undantag för vissa förslag, att det är ett alternativ att låta rådande rättsläge bestå. Utskottet konstaterar att remisstiden varit relativt kort. Det beredningskrav som gäller för regeringsärenden enligt 7 kap. 2 § regeringsformen innebär dock inte att beredningen behöver vara lika i alla fall. I vissa fall kan beredningen behöva avvika från gängse rutiner (jfr konstitutionsutskottets bet. 2009/10:KU10 s. 76 och 77 och bet. 2022/23:KU20 s. 109). Lagstiftningsarbetet på migrationsrättens område är angeläget och prioriterat, och som konstaterats kommer förordningarna i migrations- och asylpaktens i allt väsentligt att tillämpas fr.o.m. den 12 juni 2026. Utskottet har förståelse för att det därför krävs skyndsamma anpassningar av svensk rätt. Den aktuella remissen skickades vidare till både ett stort antal och en bred krets av remissinstanser, varav de flesta svarade på remissen, många även utförligt. Sammantaget bedömer utskottet att förslagen och deras konsekvenser har blivit tillräckligt belysta och att beredningskravet enligt regeringsformen får anses vara uppfyllt.

Utskottet anser sammanfattningsvis att riksdagen bör anta regeringens lagförslag, dock med en mindre korrigerande ändring i studiestödslagen (1999:1395), lagförslag 9. Därmed tillstyrker utskottet proposition 2025/26:262 och avstyrker motionerna 2025/26:4170 (-) yrkande 1, 2025/26:4174 (MP) yrkandena 1 och 2 samt 2025/26:4183 (V) yrkandena 1 och 2 om bl.a. avslag på propositionen.

Utskottet har vidare inga invändningar mot regeringens redovisning av tillkännagivandet som regeringen anser är slutbehandlat bl.a. genom förslagen i propositionen.

Framtida utformning av lagstiftningen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om alternativ till permanent uppehållstillstånd, om rätten till offentligt biträde, om att värna grunderna för EU:s migrations- och asylpakt, om uppföljning av de nya reglerna m.m.

Jämför reservation 2 (S), 3 (C), 4 (S, V, C, MP), 5 (S, C), 6 (C) och 7 (S).

Propositionen

Rätten till offentligt biträde

Regeringen föreslår att i ärenden hos Migrationsverket enligt asylprocedurförordningen eller asyl- och migrationshanteringsförordningen som inte gäller förvar ska ett offentligt biträde förordnas endast för den som begär det och som har rätt till kostnadsfri rättslig rådgivning enligt artikel 16 i asylprocedurförordningen eller artikel 21 i asyl- och migrationshanteringsförordningen. Statens kostnadsansvar för det offentliga bitrådets arbete ska begränsas till ersättning för arbete med sådan rådgivning. Ett förordnande om offentligt biträde för kostnadsfri rättslig rådgivning enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska gälla till dess att ansvarig medlemsstat fastställs.

Regeringen föreslår vidare att i ärenden enligt asylprocedurförordningen ska ersättning som utgångspunkt kunna beviljas för två timmars kostnadsfri rättslig rådgivning. Om det finns skäl för det ska ersättningen dock få motsvara högst tre timmars arbete. I ärenden om att fastställa ansvarig medlemsstat enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska ersättning kunna beviljas för högst en timmes rådgivning.

Offentligt biträde ska enligt regeringens förslag inte förordnas i de situationer som anges i artikel 16.3 i asylprocedurförordningen, dvs. när en ansökan är en första efterföljande ansökan som anses ha lämnats in endast för att försena eller hindra verkställigheten av ett beslut om återvändande som skulle leda till att sökanden omedelbart avlägsnas från medlemsstaten, när ansökan är en andra eller ytterligare efterföljande ansökan eller när sökanden redan bistås och biträds av en rättslig rådgivare.

Regeringen föreslår också att beslut om att inte förordna ett offentligt biträde för kostnadsfri rättslig rådgivning och beslut om ersättning för sådan rådgivning inte ska kunna överklagas särskilt.

När det gäller överklagande av beslut enligt asylprocedurförordningen ska enligt regeringens förslag en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen på utlänningens begäran förordna ett offentligt biträde för den som åtgärden avser om ett sådant inte redan har förordnats. Vid överklagande av beslut enligt asylprocedurförordningen ska ett offentligt biträde dock inte förordnas i de situationer som anges i artikel 17.2 b och d i asylprocedurförordningen, dvs. om det anses att överklagandet saknar rimliga utsikter till framgång eller utgör ett missbruk av förfarandet eller sökanden redan bistås eller biträds av en rättslig rådgivare. Om ett offentligt biträde finns förordnat ska en migrationsdomstol entlediga det offentliga biträdet i samma situationer.

En migrationsdomstols beslut att entlediga ett offentligt biträde som har förordnats för att tillhandahålla kostnadsfri rättslig rådgivning eller att inte förordna ett offentligt biträde vid överklagande av beslut enligt asylprocedurförordningen ska enligt regeringens förslag inte få överklagas.

Regeringen föreslår också att vid överklagande av beslut enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen på utlänningens begäran förordna offentligt biträde för den som åtgärden avser. I sådana mål ska ett offentligt biträde inte förordnas om överklagandet anses sakna rimliga utsikter till framgång. Vidare ska en migrationsdomstols beslut att inte förordna offentligt biträde vid överklagande av beslut enligt förordningen inte få överklagas.

Välgrundade utsikter att beviljas permanent uppehållstillstånd

Regeringen föreslår att det ska införas ett undantag från kravet på permanent uppehållstillstånd för förvärv av svenskt medborgarskap för en utlänning som har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd och som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av att han eller hon

- är flykting, alternativt skyddsbehövande eller subsidiärt skyddsbehövande
- har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- har beviljats uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter
- har beviljats uppehållstillstånd på grund av vissa bestående verkställighetshinder
- har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till en sådan utlänning som nämns ovan.

Kravet på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd ska inte gälla för en utlänning som har hemvist i Sverige sedan tio år.

En grundläggande förutsättning för att få svenskt medborgarskap är att utlänningen är nordisk medborgare eller har permanent uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller uppehållsstatus i Sverige. Regeringens förslag att möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd ska utmönstras för vissa grupper syftar till att åstadkomma en ordning med enbart tidsbegränsade uppehållstillstånd för bl.a. skyddsbehövande, där den som vill stanna i Sverige bör göra

det som svensk medborgare i stället för med stöd av ett permanent uppehållstillstånd. Det finns också en rätt till medborgarskap i vissa fall enligt ett antal konventioner som Sverige har tillträtt. Det krävs enligt regeringen därför vissa ändringar i medborgarskapslagen för att även utlänningar som enligt förslaget inte längre kommer att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd ska kunna få svenskt medborgarskap.

Motionerna

Alternativ till permanent uppehållstillstånd

I kommittémotion 2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att i stället för regeringens förslag om utmönstring av permanent uppehållstillstånd införa etableringstillstånd för alla grupper som omfattas av förslaget om utmönstring förutom för kvotflyktingar, som även fortsättningsvis ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd.

I kommittémotion 2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) föreslås tillkännagivanden om att inte ta bort möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd för vissa grupper (yrkande 1) och att utreda möjligheten att bevilja längre tidsbegränsade uppehållstillstånd än miniminivån i EU-rätten för att värna proportionaliteten och rättssäkerheten (yrkande 3).

Rätten till offentligt biträde

I kommittémotion 2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att de nuvarande bestämmelserna om offentligt biträde ska bestå, med ändringen att även ärenden enligt asylprocedurförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen ska omfattas av bestämmelserna om offentligt biträde i 18 kap. 1 § utlänningslagen.

I kommittémotion 2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att säkerställa tillgången till offentligt biträde under asylprocessen.

Välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd

I kommittémotion 2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att förtydliga hur kravet på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd ska tolkas och tillämpas.

Värna EU:s migrations- och asylpakts grundsyfte

I kommittémotion 2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att vikten av att värna EU:s migrations- och asylpakts grundsyfte om ett enhetligt ramverk.

Uppföljning av de nya reglerna

I kommittémotion 2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om behovet av en grundlig uppföljning av förändringarna.

Rättssäkerhet m.m.

I motion 2025/26:4170 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-) föreslås tillkännagivanden om att svensk migrations- och asylpolitik ska genomföras med beaktande av rättssäkerhet, proportionalitet, humanitet, barnets bästa och långsiktigt hållbar integration (yrkande 2) och om att genomförandet av EU:s migrations- och asylpakt inte får inskränka grundläggande rättigheter eller medföra mer långtgående restriktioner än vad unionsrätten kräver (yrkande 3). Vidare föreslås i yrkande 4 ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med en ny och samlad konsekvensanalys av hur förslagen påverkar rättssäkerhet, barns rättigheter, integration, psykisk hälsa, kommunernas ansvar samt Sveriges internationella människorättsåtaganden.

Utskottets ställningstagande

Alternativ till permanent uppehållstillstånd

Regeringens förslag om utmönstring av permanent uppehållstillstånd är ett av flera förslag med målet att minska den asylrelaterade invandringen till hållbara nivåer för att skapa bättre förutsättningar för integration och för att minska utanförskapet. En viktig komponent för att nå målet är att anpassa det svenska regelverket för beviljande av internationellt skydd och asylförfarandet till EU:s rättsliga miniminivå, vilket således ligger till grund för förslagen i propositionen om längden på uppehållstillståndet för skyddsbehövande och vissa andra grupper. Utskottet tillstyrker regeringens proposition och är därför inte berett att ställa sig bakom förslag till tillkännagivanden om en annan och längre form av uppehållstillstånd. Därmed avstyrks motionerna 2025/26:4153 (S) yrkande 1 och 2025/26:4157 (C) yrkandena 1 och 3.

Rätten till offentligt biträde

En presumtion för att förordna offentligt biträde i ärenden om utvisning infördes i svensk rätt 1978. Rätten till offentligt biträde har sedan dess inte genomgått några betydande förändringar, trots ett flertal större lagändringar på utlänningsrättens område.

Det kan konstateras att de hittillsvarande svenska reglerna om rätten till offentligt biträde sträcker sig utöver vad som krävs enligt EU-rätten. Utskottet anser liksom regeringen att reglerna behöver stramas åt och anpassas till EU:s rättsliga miniminivå. Även om detta innebär att vissa rättigheter som finns i dag kommer att begränsas anser utskottet att den föreslagna ordningen skapar ett effektivt och ändamålsenligt system med bibehållen rättssäkerhet. Också statsfinansiella skäl talar för att rätten till offentligt biträde inte bör gå utöver

vad som krävs för att upprätthålla en ändamålsenlig och rättssäker prövning. Utskottet är således inte berett att ställa sig bakom motionsyrkanden om att de nuvarande bestämmelserna om offentligt biträde ska bestå eller om att säkerställa tillgången till offentligt biträde under asylprocessen och avstyrker därmed motionerna 2025/26:4153 (S) yrkande 2 och 2025/26:4157 (C) yrkande 4.

Välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd

Som en följd av utmönstringen av permanent uppehållstillstånd föreslår regeringen att det ska införas ett undantag från kravet på permanent uppehållstillstånd för att få svenskt medborgarskap. En utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på en grund som omfattas av förslaget ska kunna beviljas medborgarskap om han eller hon har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd. Utskottet konstaterar att en sådan reglering av välgrundade utsikter överensstämmer med det krav som riktas mot en anknytningsperson för att uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt utlänningslagen i vissa fall ska kunna beviljas. Av propositionen framgår att en sådan prövning i dag ska göras i förhållande till hur troligt det är att skyddsbehovet, eller i förekommande fall en annan grund för uppehållstillståndet, kvarstår vid tidpunkten för när personen som tidigast kan ansöka om permanent uppehållstillstånd.

Utskottet kan vidare konstatera att begreppet varaktigt uppehållstillstånd är ett EU-rättsligt begrepp och tolkningen av begreppet ska följa EU-rätten. I avvaktan på eventuell praxisutveckling inom EU bör dock, trots utmönstringen av permanent uppehållstillstånd, vägledning även fortsättningsvis kunna hämtas från hittillsvarande förarbeten och praxis i relevanta delar. Redan enligt gällande rätt kan möjligheten att beviljas uppehållstillstånd under en längre tid beaktas vid prövningen. Även ett sådant längre uppehållstillstånd som regeringen föreslår ska beviljas till en utlänning som beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige bör alltså kunna beaktas. Av propositionen framgår också att en person som har tidsbegränsat uppehållstillstånd och ett gällande avlägsnandebeslut som utgångspunkt inte bör anses uppfylla kravet på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd. Regeringen anger att det i övrigt bör överlämnas till rättstillämparen att ge vägledning om hur prövningen ska göras.

Utskottet ser mot bakgrund av det som anförs ovan inte något behov av att ytterligare förtydliga hur kravet på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd ska tolkas och tillämpas. Utskottet avstyrker därmed motion 2025/26:4157 (C) yrkande 2.

Värna EU:s migrations- och asylpakts grundsyfte

I en motion anförs att anpassningen till minimivån vid genomförandet av migrations- och asylpakten kan leda till den typ av ojämn ansvarsfördelning inom EU som pakten var avsedd att motverka.

Regeringen anger att där utrymme finns för Sverige att välja om eller hur bestämmelser i rättsakterna i pakten ska tillämpas bör den svenska regleringen

inte vara mer generös än vad EU-rätten och andra internationella åtaganden kräver. Som nämnts ställer sig utskottet bakom denna linje, eftersom det finns ett behov av att vända utvecklingen med ett växande utanförskap som är en följd av den tidigare stora invandringen i kombination med bristande integration. Utskottet vill även understryka att genomförandet sker inom de ramar som paktens drar upp och att paktens innehåller nya mekanismer för solidaritet mellan medlemsstaterna, både operativt och finansiellt. Utskottet avstyrker därmed motion 2025/26:4157 (C) yrkande 5.

Uppföljning

När det gäller frågan om uppföljning av den föreslagna lagstiftningen anser utskottet visserligen att det är viktigt att följa tillämpningen av de nya bestämmelserna så att de får avsedd effekt. Utskottet, som förutsätter att regeringen följer utvecklingen, ser dock inte något behov av ett tillkännagivande i saken. Därmed avstyrks motion 2025/26:4153 (S) yrkande 3.

Rättssäkerhet m.m.

Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom förslag till tillkännagivanden om rättssäkerhet m.m. och avstyrker därmed motion 2025/26:4170 (-) yrkandena 2–4.

Reservationer

1. Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt, punkt 1 (V, MP)

av Tony Haddou (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:4170 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-) yrkande 1,

2025/26:4174 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:4183 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

avslår proposition 2025/26:262 punkterna 1–29.

Ställningstagande

Regeringens proposition innebär långtgående försämringar av asylrätten i Sverige, rättssäkerheten i asylprövningen, barns rättigheter och möjligheten för människor med skyddsbehov att bygga en trygg framtid i Sverige. Framför allt bygger den på en uttalad ambition om att svensk rätt ska anpassas efter EU:s miniminivå, i stället för att förutsättningslöst ta fram en hållbar, human och rättssäker lagstiftning.

I praktiken använder regeringen EU:s migrations- och asylpakt som hävstång för att genomföra en långt mer restriktiv migrationspolitik än vad EU-rätten kräver. Att regeringen försatt riksdagen i ett läge där valet sägs stå mellan att rösta igenom en undermålig och hårt kritiserad lagstiftning eller riskera ett försenat genomförande, kan inte frånta riksdagen ansvaret för att värna grundläggande rättigheter. Om valet står mellan att anta lagstiftning som riskerar att bryta mot asylrätten och att Sverige blir försenat med delar av genomförandet måste asylrätten väga tyngst.

Lagrådets yttrande över förslaget är omfattande och skarpt kritiskt. Lagrådet konstaterar att materialet är svåröverblickbart och att konsekvenserna av och nödvändigheten i förslagen är otillräckligt genomlysta. Lagrådet menar att beredningen har allvarliga brister och framhåller att detta viktiga rättsområde förtjänar en grundligare och mer demokratiskt förankrad översyn. Förslagen brister också i den demokratiska förankring som remissförfarandet är avsett att säkerställa.

Det saknas vidare en självständig och kunskapsbaserad utredning. De synpunkter som remissinstanserna trots det styrda beredningsunderlaget har framfört bemöts endast i begränsad utsträckning och avfärdas oftast enbart med

hänvisning till EU-rättens miniminivå. Regeringen tycks genomgående sakna ett tydligt flyktningperspektiv och beaktar inte i tillräcklig utsträckning den enskilda människans situation. Regeringen analyserar inte alls om en mer human flyktningpolitik skulle kunna bidra till förbättrad integration och minskat utanförskap. Inte heller behandlar man risken att ett strikt minimisystem kan komma att utestänga personer som i själva verket har rätt till internationellt skydd och regeringen har inte ens övervägt hur många färre som skulle beviljas skydd om förslaget går igenom.

Stabilitet och förutsebarhet är grundläggande rättsstatsprinciper. Med regeringens förslag försvåras möjligheten för den enskilde att bygga ett självständigt och långsiktigt liv, vilket i sin tur försämrar förutsättningarna för integration. En rättsordning som bygger på återkommande tillståndsprövningar utan varaktig trygghet drabbar också barn särskilt hårt. Förslaget riskerar dessutom att leda till ökad administrativ belastning för berörda myndigheter samt till större inslag av godtycke i prövningarna, vilket i förlängningen innebär ökad rättsosäkerhet. Permanent uppehållstillstånd ska vara huvudregel i Sverige, eftersom det skapar de bästa förutsättningarna för en fungerande och långsiktig integration samt ett minskat utanförskap.

Regeringens förslag om utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt bör därmed avslås. Regeringen bör därefter återkomma med ett nytt, samlat och rättssäkert förslag till genomförande av migrations- och asylpakten i enlighet med vad som sägs ovan.

2. Alternativ till permanent uppehållstillstånd, punkt 2 (S)

av Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Ola Möller (S) och Magdalena Sundqvist (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 1 och
bifaller delvis motion

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Med dagens system kan en person få permanent uppehållstillstånd utan en tydlig väg mot svenskt medborgarskap och en fastare anknytning till Sverige. Det riskerar att försvaga incitamenten för etablering. Dessutom är det inom EU endast ytterst få länder som beviljar permanenta uppehållstillstånd. En

förändring är motiverad. Regeringens förslag är dock slarvigt utformat och riskerar att skapa ett otruggt och ineffektivt system och måste också ses i ljuset av de skärpta kraven för medborgarskap, där tiden för hemvist som huvudregel föreslås öka från fem till åtta år. När någon inte vet om han eller hon får stanna eller inte minskar drivkrafterna att investera i en framtid här, dvs. att lära sig språket, utbilda sig eller etablera sig på arbetsmarknaden. Regeringens förslag riskerar därmed att få negativa konsekvenser för integrationen. Kraftig kritik har riktats mot förslaget, som dessutom innebär att antalet ärenden hos Migrationsverket kommer att öka.

I stället för regeringens förslag behöver det skapas en ersättning för permanent uppehållstillstånd för berörda grupper i en mer ordnad form. Etableringstillstånd behöver därför införas, för att den som lever upp till vissa språk- och samhällskrav, jobbar och gör rätt för sig snabbt ska komma in i en samlad process för svenskt medborgarskap. Det skulle ge personer som etablerar sig i Sverige en tydligare väg till svenskt medborgarskap och stärka integrationen genom att uppmuntra till att lära sig språket, jobba och våga satsa på ett liv i Sverige. Ett etableringstillstånd ska vara ett längre tidsbegränsat uppehållstillstånd för personer som uppfyller krav på språkfärdigheter, samhällskunskap, försörjning samt ett skötsamt och hederligt levnadssätt. Undantag från kraven ska kunna göras; t.ex. ska försörjningskravet inte gälla för grupper som saknar realistiska möjligheter att uppfylla det, som barn utan föräldrar i Sverige. Det bör som huvudregel vara möjligt att söka tillståndet efter tre års laglig vistelse i Sverige. Etableringstillståndet ska gälla till dess att personen i fråga kan ansöka om och beviljas medborgarskap.

Vi anser dock att permanent uppehållstillstånd behöver finnas kvar för kvotflyktingar, som är de allra mest utsatta och som Sverige aktivt har valt att ta emot via FN:s flyktigorgan UNHCR.

Regeringen bör återkomma med förslag i frågan.

3. Alternativ till permanent uppehållstillstånd, punkt 2 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 1 och 3 samt bifaller delvis motion

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Det ska vara ordning och reda i asylsystemet, men också ett fokus på jobb, språk och integration från dag ett. Sverige ska vara ett land där den som arbetar och bidrar också får stanna. För den som gör rätt för sig måste det finnas rimliga och förutsägbara vägar in i samhället. Regeringens förslag är ogenomtänkt, skapar otrygghet och motverkar integration och det är därför fel väg att gå. Ett system där människor tvingas leva med en serie korta, tidsbegränsade tillstånd, utan en tydlig möjlighet att nå en permanent status, skapar en ständig oro. Denna otrygghet minskar incitamenten att investera i sin framtid, lära sig språket, utbilda sig och bli en del av det svenska samhället. Förslaget medför samtidigt en omfattande byråkratisk börda för Migrationsverket.

Regeringens utredning var politiskt styrd från början. Fokus låg på att hitta den absoluta miniminivå som EU-rätten tillåter, i stället för att analysera vad som faktiskt skulle minska utanförskapet och förbättra integrationen. Vidare är beredningsarbetet behäftat med allvarliga brister.

Vi motsätter oss med det som anförts regeringens förslag att utmönstra permanent uppehållstillstånd, som slår särskilt hårt mot kvotflyktingar. För att värna proportionaliteten och rättssäkerheten bör regeringen utreda möjligheten att bevilja längre tidsbegränsade uppehållstillstånd än vad miniminivån i EU-rätten kräver och återkomma med ett sådant förslag.

4. Rätten till offentligt biträde, punkt 3 (S, V, C, MP)

av Tony Haddou (V), Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Ola Möller (S), Madeleine Atlas (C), Annika Hirvonen (MP) och Magdalena Sundqvist (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 2 och

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen föreslår ändringar i bestämmelserna om offentligt biträde. Ändringarna, som bl.a. handlar om att rätten till offentligt biträde ska utgå från EU:s miniminivå, innebär t.ex. strikta begränsningar av ersättningsberättigad rådgivningstid hos Migrationsverket. Detta är en dramatisk försämring. Asylprocessen är komplex och för den enskilde, som ofta befinner sig i en utsatt situation, är det avgörande att få professionell hjälp för att kunna presentera sina skyddsskäl på ett korrekt och fullständigt sätt. Lagrådet kritiserar den

föreslagna regleringen och anser att det finns gränser för hur långt minimi-linjen får drivas i det enskilda fallet, inte minst när det gäller barn. Lagrådet pekar också på det orimliga i de strikta tidsgränserna, som strider mot god advokatsed och riskerar att lämna människor i nöd utan det stöd de har rätt till. Lagrådet ser ett behov av en ventil men avstår från att lämna konkreta förslag. Hur en sådan ventil ska vara utformad behöver sannolikt utredas. Vidare varnar flera remissinstanser för att förslaget kommer att få stora negativa konsekvenser för rättssäkerheten och leda till att tyngdpunkten i processen förskjuts till domstolarna.

De nuvarande reglerna bör få bestå med den ändringen att även ärenden enligt asylprocedurförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen ska omfattas av 18 kap. 1 § utlänningslagen. Regeringen bör utreda och återkomma med ett sådant förslag

5. Välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, punkt 4 (S, C)

av Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Ola Möller (S), Madeleine Atlas (C) och Magdalena Sundqvist (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen föreslår att kravet på permanent uppehållstillstånd för att få medborgarskap ska ersättas med ett krav på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd. Det är oklart hur detta ska tolkas, vilket kommer att leda till rättsosäkerhet. Regeringen bör därför återkomma med ett förtydligande av hur detta nya krav ska tolkas.

6. Värna EU:s migrations- och asylpakts grundsyfte, punkt 5 (C)

av Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Syftet med EU:s migrations- och asylpakt var att skapa ett mer förutsägbart, enhetligt och solidariskt system för hela unionen. När regeringen nu på flera punkter väljer att inte bara anpassa svensk lag till EU-rättens miniminivå, utan även att införa nationella särlösningar som är stramare än nödvändigt, riskerar man att urholka den gemensamma grunden. Detta kan på sikt leda till just den typ av ojämn ansvarsfördelning och ”asylum shopping” som pakten var avsedd att motverka. Det är problematiskt om Sverige agerar på ett sätt som undergräver det långsiktiga målet om en gemensam och hållbar europeisk migrationspolitik.

Regeringen bör verka för att värna EU:s migrations- och asylpaks grundsyfte om ett enhetligt ramverk.

7. Uppföljning av de nya reglerna, punkt 6 (S)

av Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Ola Möller (S) och Magdalena Sundqvist (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

De stora förändringar som regeringen vill genomföra rymmer inte bara den nu aktuella propositionen utan även andra förslag som sammantaget är omfattande och djupgående. Materian är svåröverblickbar, och en förenklad syn på flyktinginvandring har lett till förslag som är otillräckligt genomlysta och brister i den demokratiska förankring som remissförfarandet är avsett att säkerställa. Till följd av migrations- och asylpakten är det dock inte ett alternativ att låta det rådande rättsläget bestå i avvaktan på ett omtag. Migrationsområdet förtjänar en grundligare och demokratiskt förankrad översyn inom en inte alltför avlägsen framtid. De lagändringar som regeringen nu avser att driva igenom måste därför följas upp för att förhindra att enskilda människor drabbas.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i föräldrabalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare.
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27).
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.
21. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.
22. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.
23. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar.
24. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende.
25. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:691) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall.
26. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27).
27. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mottagandelagen (2026:000).
28. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2023:339) om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.
29. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:947) om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Följdmotionerna

2025/26:4153 av Ida Karkiainen m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i stället för regeringens förslag om utmönstring av permanent uppehållstillstånd, införa etableringstillstånd för alla grupper som omfattas av förslaget om utmönstring förutom för kvotflyktingar, som även fortsättningsvis ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de nuvarande bestämmelserna om offentligt biträde ska bestå, med ändringen att även ärenden enligt asylprocedursförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen ska omfattas av 18 kap. 1 §, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en grundlig uppföljning av förändringarna och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4157 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte ta bort möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd för vissa grupper och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förtydligande av hur kravet på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd ska tolkas och tillämpas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att bevilja längre tidsbegränsade uppehållstillstånd än miniminivån i EU-rätten för att värna proportionaliteten och rättssäkerheten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa tillgången till offentligt biträde under asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att värna EU:s migrations- och asylpacts grundsyfte om ett enhetligt ramverk och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4170 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-):

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:262 i dess helhet.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk migrations- och asylpolitik ska genomföras med beaktande av rättssäkerhet, proportionalitet, humanitet, barnets bästa och långsiktigt hållbar integration och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomförandet av EU:s migrations- och asylpakt inte får inskränka grundläggande rättigheter eller medföra mer långtgående restriktioner än vad unionsrätten kräver och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en ny och samlad konsekvensanalys av hur förslagen påverkar rättssäkerhet, barns rättigheter, integration, psykisk hälsa, kommunernas ansvar samt Sveriges internationella människorättsåtaganden och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4174 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med ett förslag på genomförande av EU:s migrations- och asylpakt som lever upp till asylrätten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:4183 av Tony Haddou m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag om att anpassa svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt utifrån asylrätten och dess intentioner och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen
(2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)¹

dels att 4 kap., 1 kap. 3 och 6 a §§, 5 kap. 1 c och 2 §§, 12 kap. 8 b, 19 och 19 a §§, 13 kap. 1 och 19 §§ och 14 kap. 14 a § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 1 kap. 3 och 6 a §§, 13 kap. 19 § och 14 kap. 14 a § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 7, 9, 14 och 15 §§, 2 kap. 1 a, 1 d, 2, 8 a och 8 c §§, 5 kap. 1–1 b, 2 a, 2 b, 3, 3 a, 3 d, 3 g, 5, 6, 8, 17 och 18 §§, 5 a kap. 1 och 1 a §§, 5 b kap. 10 §, 6 a kap. 2, 4 och 10 §§, 8 kap. 16, 17, 19, 21 och 27 §§, 9 kap. 4, 6 och 8 §§, 11 kap. 5 §, 12 kap. 3, 7, 8 a, 9 a, 16, 16 b, 16 c, 17 a, 18, 18 a och 19 b §§, 13 kap. 9 a, 10 och 17 §§, 14 kap. 5, 6, 6 a, 8 och 11 §§, 15 kap. 1 och 3 §§, 16 kap. 9 och 11 §§, 17 kap. 1 §, 18 kap. 1, 1 a, 3 och 4 §§, 20 kap. 2 §, 21 kap. 2 och 5 §§, 22 kap. 2 §, 23 kap. 2 a § och rubrikerna närmast före 5 kap. 1 och 2 a §§, 12 kap. 8 a och 9 a §§, 13 kap. 10 § och 14 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige samt bestämmelser om främlingspass och resedokument”,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 kap., tjugotvå nya paragrafer, 1 kap. 3 c–3 e §§, 2 kap. 1 e–1 g och 12 §§, 5 a kap. 7 a §, 7 kap. 7 j §, 8 kap. 16 a och 18 a §§, 9 kap. 2 a, 2 b och 11 a §§, 14 kap. 1 a §, 16 kap. 3 b och 9 a §§, 17 kap. 4 och 5 §§ och 18 kap. 1 b–2 a §§, och närmast före

¹ Senaste lydelse av

1 kap. 3 § 2009:1542

1 kap. 6 a § 2021:223

4 kap. 1 § 2014:1400

4 kap. 2 § 2014:1400

4 kap. 2 b § 2009:1542

4 kap. 2 c § 2021:765

4 kap. 3 § 2009:1542

4 kap. 3 a § 2021:765

4 kap. 3 b § 2009:1542

4 kap. 3 c § 2009:1542

4 kap. 4 § 2021:390

4 kap. 5 § 2014:1400

4 kap. 5 a § 2021:765

4 kap. 5 b § 2009:1542

4 kap. 5 c § 2021:765

4 kap. 5 d § 2014:198

4 kap. 6 § 2009:1542

5 kap. 1 c § 2011:1209

5 kap. 2 § 2021:765

12 kap. 8 b § 2016:1243

12 kap. 19 § 2021:765

12 kap. 19 a § 2016:1243

13 kap. 1 § 2016:1243

13 kap. 19 § 2025:58

14 kap. 14 a § 2009:1542

rubriken till 4 kap. 2009:1542

rubriken närmast före 1 kap. 6 a §

2021:223

rubriken närmast före 4 kap. 3 §

2009:1542

rubriken närmast före 4 kap. 5 § 2021:765

rubriken närmast före 4 kap. 5 b §

2009:1542

rubriken närmast före 4 kap. 5 d §

2014:198

rubriken närmast före 4 kap. 6 §

2009:1542

rubriken närmast före 13 kap. 19 §

2025:58

rubriken närmast före 14 kap. 14 a §

2009:1542.

1 kap. 3 c och 3 e §§, 5 kap. 1 a och 1 b §§, 5 a kap. 7 a §, 8 kap. 16 a §, 9 kap. 2 a § och 14 kap. 1 a § nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- uppehållsstatus, uppehållsrätt och bevis för gränsarbetare som kompletterar bestämmelserna i utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU (3 b kap.),
- *flyktingar och andra skyddsbehövande* (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap.),
- uppehållstillstånd för forskning, studier inom högre utbildning, viss praktik, visst volontärarbete och au pair-arbete (5 b kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- tillstånd för företagsintern förflyttning, ICT (6 b kap.),
- tillstånd för säsongarbete (6 c kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
- utvisning på grund av brott (8 a kap.),
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- anmälningsskyldighet och områdesbegränsning för vissa utlänningar (9 a kap.),
- förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
- hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse****Det gemensamma europeiska systemet för migration och internationellt skydd****3 c §²**I denna lag avses med**– skyddsgrundsförordningen:**Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,**– asylprocedurförordningen:**Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU,**– förordningen om återvändandegränsförfarande: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1349 av den 14 maj 2024 om inrättande av ett gränsförfarande för återvändande och om ändring av förordning (EU) 2021/1148,**– vidarebosättningsförordningen:**Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1350 av den 14 maj 2024 om inrättande av en unionsram för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl samt om ändring av förordning (EU) 2021/1147,*

² Tidigare 1 kap. 3 c § upphävd genom 2014:198.

– asyl- och migrationshanteringsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013,

– screeningförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817, och

– Eurodacförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.

3 d §

Med internationellt skydd, ansökan om internationellt skydd, flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande avses i denna lag detsamma som i skyddsgrundsförordningen och asylprocedurförordningen.

Flyktningförklaring**3 e §**

Med flyktningförklaring avses i denna lag en förklaring enligt 5 kap. 1 b § första stycket om att en medborgare i en annan EU-stat är flyktning i enlighet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet till denna av den 31 januari 1967.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

7 §

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör Sveriges säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

– att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
– att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,

– att en utlänning inte ska beviljas *statusförklaring* eller att en utlännings *statusförklaring* ska återkallas,

– att en utlänning inte ska beviljas *internationellt skydd* eller att en utlännings *internationella skydd* ska återkallas,

– att en flyktningförklaring inte ska beviljas eller att en flyktningförklaring ska återkallas,

– att en utlänning inte ska beviljas resedokument,

– att en utlänning inte ska beviljas resedokument *eller att en utlännings resedokument som har utfärdats med stöd av artikel 25 i skyddsgrundsförordningen ska återkallas,*

– att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlännings främlingspass ska återkallas,

– att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas, eller

– att en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott inte ska meddelas ett beslut om inhibition av verkställigheten eller beviljas ett uppehållstillstånd enligt 12 kap. 16 e § eller att ett beslut om inhibition av verkställigheten ska upphävas för en sådan utlänning enligt 12 kap. 17 d §.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida *ny* prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 *eller* 19 b § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 b § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende. Detsamma

säkerhetsärende. Detsamma gäller ett ärende hos Migrationsverket om prövning enligt 12 kap. 17 a, 17 b, 17 c eller 17 d §, om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

Nuvarande lydelse

gäller ett ärende hos Migrationsverket om prövning enligt 12 kap. 17 a, 17 b, 17 c eller 17 d §, om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

Föreslagen lydelse

9 §³

Det som föreskrivs om avvisning och utvisning i denna lag gäller i tillämpliga delar också för beslut om överföring enligt *Europa-parlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning) (Dublinförordningen).*

Det som föreskrivs om avvisning och utvisning i denna lag gäller i tillämpliga delar också för *beslut om återvändande i ärenden om internationellt skydd enligt asylprocedurförordningen och för beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen.*

14 §⁴

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt den lagen.

En ansökan om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktningförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt den lagen.

En ansökan om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktningförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag

³ Senaste lydelse 2014:792.

⁴ Senaste lydelse 2022:705.

Sverige, ska handläggas enligt den lagen. och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

15 §⁵

Ska det vid tillämpningen av denna lag göras en bedömning av om det finns risk för att en utlänning avviker, får hänsyn endast tas till om denne

1. tidigare har hållit sig undan,
2. har uppgett att han eller hon inte har för avsikt att lämna landet efter ett beslut om avvisning eller utvisning,
3. har uppträtt under någon identitet som var felaktig,
4. inte har medverkat till att klarlägga sin identitet och därigenom försvårat prövningen av sin ansökan om uppehållstillstånd,
4. inte har medverkat till att klarlägga sin identitet och därigenom försvårat prövningen av sin ansökan om uppehållstillstånd eller internationellt skydd,
5. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller undanhållit väsentlig information,
6. tidigare har överträtt ett meddelat återreseförbud,
7. har dömts för ett brott som kan leda till fängelse, eller
8. har utvisats av allmän domstol på grund av brott.

För en sökande av internationellt skydd får även hänsyn tas till om sökanden är skyldig att befinna sig i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 17.4 i asyl- och migrationshanteringsförordningen eller har överförts till den medlemsstat där sökanden är skyldig att befinna sig i enlighet med samma artikel, efter att ha avvikit till en annan medlemsstat. Hänsyn får även tas till om sökandens ansökan om internationellt skydd har avvisats enligt artikel 39.1 i asylprocedurförordningen eller avslagits som uppenbart ogrundad.

2 kap.1 a §⁶

Om en utlänning inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling, får Migrationsverket utfärda ett främlingspass för honom eller henne.

Har en utlänning beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § eller beviljats skyddsstatus- En resehandling som utfärdas med stöd av artikel 25 i skyddsgrundsförordningen för en utlänning som innehar status som

⁵ Senaste lydelse 2012:129.

⁶ Senaste lydelse 2021:765.

förklaring enligt 4 kap. 3 c §, ska Migrationsverket utfärda ett främlingspass för utlänningen, om han eller hon inte kan få ett nationellt pass. Främlingspass ska dock inte utfärdas om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver att så inte sker.

Migrationsverket får utfärda främlingspass även i andra fall, om det finns särskilda skäl.

1 d §⁷

Migrationsverket får återkalla ett främlingspass om det finns skäl för det med hänsyn till Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet.

Migrationsverket får återkalla ett främlingspass *som har utfärdats med stöd av 1 a § första eller tredje stycket* om det finns skäl för det med hänsyn till Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet.

Ett främlingspass som har utfärdats enligt 1 a § andra stycket får dock återkallas endast om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det.

1 e §

Migrationsverket ska återkalla ett främlingspass *som avses i 1 a § andra stycket om innehavarens status som subsidiärt skyddsbehövande återkallas eller, i fråga om familjemedlemmar till en person som har beviljats internationellt skydd, innehavarens uppehållstillstånd återkallas.* Detsamma gäller om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det.

1 f §

Migrationsverket får utfärda en särskild passhandling för resor utanför Sverige (resedokument) för en statslös utlänning. Ett resedokument ska dock inte utfärdas om tvingande hänsyn till

⁷ Senaste lydelse 2024:28.

den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver att så inte sker.

Migrationsverket ska återkalla ett resedokument som avses i första stycket om innehavaren upphör att vara statslös.

Första stycket gäller även en medborgare i en annan EU-stat som har beviljats flyktingförklaring. Migrationsverket ska återkalla ett resedokument som har utfärdats för en sådan person om innehavaren upphör att vara flykting.

1 g §

Bestämmelser om resedokument för en utlänning som innehar flyktingstatus finns i artikel 25 i skyddsgrundsförordningen.

Migrationsverket ska återkalla ett resedokument som har utfärdats med stöd av artikel 25 i skyddsgrundsförordningen om innehavarens flyktingstatus återkallats eller om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det.

2 §⁸

Regeringen får meddela föreskrifter om i vilka fall svenska myndigheter får utfärda pass för utlänningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka handlingar som får godtas som pass.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om främlingspass. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om främlingspass och resedokument.

8 a §⁹

Kravet på visering enligt 3 § gäller inte för en utlänning som

1. är EES-medborgare,
2. har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av en behörig myndighet i en annan EES-stat,
3. har uppehållstillstånd,

⁸ Senaste lydelse 2021:390.

⁹ Senaste lydelse 2019:1208.

4. har ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller

5. återtas enligt 6 a kap. 14 § eller 6 b kap. 19 §.

Kravet på visering enligt 3 § för inresa gäller inte heller för en utlänning som återtas enligt 4 kap. 5 d §, 5 a kap. 7 § eller 5 b kap. 25 §.

Kravet på visering enligt 3 § för inresa gäller inte heller för en utlänning som återtas enligt 5 a kap. 7 eller 7 a § eller 5 b kap. 25 §.

8 c §¹⁰

Kravet på arbetstillstånd enligt 7 § gäller inte för en utlänning som

1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,
 2. har uppehållsrätt, *eller*
 3. har permanent uppehållstillstånd.
2. har uppehållsrätt,
3. har permanent uppehållstillstånd, *eller*
4. har ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

12 §

I artikel 6 i screeningförfordningen finns bestämmelser om att personer som avses i artikel 5.1 och 5.2 i den förfordningen inte ska ges tillstånd att resa in i landet under pågående screening. I artikel 43.2 och 43.3 i asylprocedurförfordningen finns bestämmelser om att personer som söker internationellt skydd och som är föremål för gränsförfarandet för asyl inte får tillåtas att resa in i landet. I artikel 4.1 i förfordningen om återvändandegränsförfarande finns en bestämmelse om att tredjelandsmedborgare och statslösa personer vars ansökan har avslagits inom ramen för gränsförfarandet för asyl inte ska ges tillstånd att resa in i landet.

4 kap. Internationellt skydd

Undantag från rätten att stanna kvar i Sverige

1 § I de situationer som anges i artikel 10.4 a–c i asylprocedurförfordningen ska en utlänning som har ansökt om internationellt skydd inte ha rätt att stanna kvar i Sverige under det administrativa förfarandet. I 8 kap. 16 a § andra stycket finns bestämmelser om beslut om avvisning

¹⁰ Senaste lydelse 2014:198.

och utvisning i de situationer som anges i artikel 10.4 a och c. I 12 kap. 8 a § finns bestämmelser om verkställighet av sådana beslut.

2 § I de situationer som anges i artikel 56 i asylprocedurförordningen, och med undantag från artikel 68.5 d i den förordningen, ska en utlänning som har gjort en efterföljande ansökan inte ha rätt att stanna kvar i Sverige.

I de situationer som anges i artikel 68.6 i asylprocedurförordningen, och med undantag från artikel 68.5 d i den förordningen, ska en utlänning som har överklagat ett beslut om en efterföljande ansökan inte ha rätt att stanna kvar i Sverige.

Nekad prövning av en ansökan

3 § En ansökan om internationellt skydd får nekas prövning i de situationer som anges i artikel 38.1 i asylprocedurförordningen.

Uppenbart ogrundad ansökan

4 § En ogrundad ansökan om internationellt skydd får förklaras som uppenbart ogrundad om någon av de situationer som anges i artikel 42.1 eller 42.3 i asylprocedurförordningen föreligger vid tidpunkten för prövningens avslutande.

Gränsförfarandet för asyl

5 § Utöver den obligatoriska tillämpning av gränsförfarandet för asyl som följer av artikel 45 i asylprocedurförordningen ska en ansökan om internationellt skydd, med de begränsningar som följer av samma förordning, prövas inom ramen för gränsförfarandet i de fall som anges i artikel 43.1 i förordningen. Det gäller dock inte om det föreligger extraordinära omständigheter.

Säkra länder

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förteckningar över säkra tredjeländer och säkra ursprungsländer.

Beslutande myndighet

7 § Migrationsverket är beslutande myndighet enligt skyddsgrundsförordningen och asylprocedurförordningen.

8 § Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott ansöker om internationellt skydd får Migrationsverket inte bevilja internationellt skydd. Om Migrationsverket finner att utlänningen bör beviljas internationellt skydd, ska verket inte besluta i ärendet utan med ett eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol som verkets beslut om internationellt skydd hade kunnat överklagas till.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Uppehållstillstånd som skyddsbehövande

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd får dock vägras en flykting om han eller hon
1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller

2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

Uppehållstillstånd för den som har beviljats internationellt skydd¹¹

1 §¹²

Bestämmelser om uppehållstillstånd för personer som har beviljats internationellt skydd finns i artikel 24 i skyddsgrundsförordningen.

Ett uppehållstillstånd som har beviljats en flykting med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen ska gälla i tre år. Varje nytt uppehållstillstånd som därefter beviljas med stöd av förordningen ska också gälla i tre år.

Ett uppehållstillstånd som har beviljats en subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen ska gälla i tretton månader. Varje nytt uppehållstillstånd som därefter beviljas med stöd av förordningen ska gälla i två år.

Uppehållstillstånd för familjesammanhållning

1 a §¹³

Ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting enligt 1 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tre år. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i två år.

Bestämmelser om uppehållstillstånd för sådana familjemedlemmar som avses i artikel 3.9 i skyddsgrundsförordningen och artikel 5.4 i vidarebosättningsförordningen, till personer som har

¹¹ Senaste lydelse 2009:1542.

¹² Senaste lydelse 2021:765.

¹³ Senaste lydelse 2021:765.

beviljats internationellt skydd (familjesammanhållning), finns i artikel 23 i skyddsgrundsförordningen och i artikel 9 i vidarebosättningsförordningen.

Ett uppehållstillstånd som beviljas en alternativt skyddsbehövande enligt 1 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i två år.

En ansökan om permanent uppehållstillstånd ska, när giltighetstiden för ett uppehållstillstånd löper ut, beviljas om flyktingen eller den alternativt skyddsbehövande har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och förutsättningarna för uppehållstillstånd enligt 1 § och de särskilda kraven i 7 § är uppfyllda.

Första–tredje styckena gäller inte om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Om en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas statusförklaring efter ansökan enligt 4 kap. 3 c §, ska uppehållstillståndets giltighetstid omprövas och bestämmas i enlighet med vad som föreskrivs i första, andra och fjärde styckena.

Flyktingförklaring och uppehållstillstånd för medborgare i en annan EU-stat

1 b §¹⁴

En asylansökan får avvisas om sökanden

En medborgare i en annan EU-stat som omfattas av definitionen av flykting i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående

¹⁴ Senaste lydelse 2014:792.

1. i en annan EU-stat har förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande,

2. i ett land som inte är en EU-stat har förklarats vara flykting eller har motsvarande skydd, om sökanden kommer att släppas in i det landet och där är skyddad mot förföljelse och mot att sändas vidare till ett annat land där han eller hon riskerar förföljelse, eller

3. kan sändas till ett land där han eller hon

– inte riskerar att utsättas för förföljelse,

– inte riskerar att utsättas för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning,

– är skyddad mot att sändas vidare till ett land där han eller hon inte har motsvarande skydd,

– har möjlighet att ansöka om skydd som flykting, och

– har en sådan anknytning till det aktuella landet att det är rimligt för honom eller henne att resa dit.

I fall som avses i första stycket 3 får dock ansökan inte avvisas om

1. sökanden har en make, ett barn eller en förälder som är bosatt i Sverige och sökanden inte har en lika nära familjeanknytning till det land dit verkställigheten av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut kan ske, eller

2. sökanden på grund av tidigare långvarig vistelse i Sverige med uppehållstillstånd eller uppehållsrätt har fått särskild anknytning hit och saknar sådan anknytning eller anknytning genom anhöriga i det land dit verkställigheten av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut kan ske.

flyktingars rättsliga ställning och protokollet till denna av den 31 januari 1967, och som inte är utesluten från att anses som flykting enligt konventionen, ska förklaras vara flykting (flyktingförklaring). En flyktingförklaring får dock vägras om personen

1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning eller säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller

2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

En flyktingförklaring ska återkallas om personen inte längre anses vara flykting och får återkallas om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en flyktingförklaring skulle få vägras.

Beslut enligt första och andra styckena meddelas av Migrationsverket.

En medborgare i en annan EU-stat som har förklarats vara flykting och som befinner sig i

Sverige ska beviljas uppehållstillstånd. Ett sådant uppehållstillstånd ska vara tidsbegränsat och gälla i tre år. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i tre år.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d §

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som har återtagits enligt 5 a kap. 7 a §¹⁵

2 a §¹⁶

Om en flykting eller en *alternativt* skyddsbehövande som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Om en flykting eller en *subsidiärt* skyddsbehövande som har återtagits enligt 5 a kap. 7 a § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

2 b §¹⁷

Permanent uppehållstillstånd skall ges till den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Den som *har* beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som ska gälla i fem år. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i fem år.*

Om en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska uppehållstillståndets giltighetstid omprövas och bestämmas i enlighet med första stycket.

3 §¹⁸

Uppehållstillstånd ska, om inte annat följer av 17–17 b §§, ges till

1. en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,
2. ett utländskt barn som är ogift och

¹⁵ Senaste lydelse 2014:198.

¹⁶ Senaste lydelse 2014:198.

¹⁷ Senaste lydelse 2014:198.

¹⁸ Senaste lydelse 2023:652.

a) har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller

b) har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

3. ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och fortfarande är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet

– har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,

– gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, eller

– gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer,

4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller *alternativt* skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten, *och*

5. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller alternativt skyddsbehövande, eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan.

När en ansökan om uppehållstillstånd grundas på ett beslut om adoption som har meddelats av svensk domstol, ska den anknytning som har uppkommit genom beslutet godtas i ärendet om uppehållstillstånd.

Upphållstillstånd enligt första stycket 1 och 2 ska även beviljas om den person som utlänningen

3. ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och fortfarande är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet

– har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,

– gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, eller

– gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer, *och*

4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller *subsidiärt* skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

Upphållstillstånd enligt första stycket 1 och 2 ska även beviljas om den person som utlänningen

åberopar anknytning till (anknytningspersonen) har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 1 eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 § och har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.

åberopar anknytning till (anknytningspersonen)

1. har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, *eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser*, och

2. har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.

Tredje stycket gäller inte om utläningen är en sådan familjemedlem som avses i artikel 23.1 i skyddsgrundsförordningen.

3 a §¹⁹

Upphållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till 1. en utlännings som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som

a) är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges, eller

b) har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 1 eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 § och som har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, om förhållandet framstår som seriöst och har etablerats redan i hemlandet och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,

b) har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, *eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser*, och som har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, om förhållandet framstår som seriöst och har etablerats redan i hemlandet och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,

2. en utlännings som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige eller som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 1 eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 § och som

2. en utlännings som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige eller som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, *eller*

¹⁹ Senaste lydelse 2023:652.

har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, och som har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

3. en utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,

4. en utlänning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och

5. en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlänning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller *alternativt* skyddsbehövande, eller

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller *subsidiärt* skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Uppehållstillstånd enligt första stycket 1 a, 3 och 4 och tredje stycket 2 ska inte beviljas om anknytningspersonen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 1 eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §.

Uppehållstillstånd enligt första stycket 1 a, 3 och 4 och tredje stycket 2 ska inte beviljas om anknytningspersonen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, *eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser.*

3 d §²⁰

Om anknytningspersonen har beviljats *uppehållstillstånd* som flykting eller *förklarats vara flykting* gäller kraven i 3 b § endast om

Om anknytningspersonen har beviljats *internationellt skydd* som flykting gäller kraven i 3 b § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter det att anknytningspersonen har

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter det att anknytningspersonen har

²⁰ Senaste lydelse 2023:652. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

beviljats *uppehållstillstånd* som beviljats *internationellt skydd* som flykting *eller förklarats vara flykting, flykting,*

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlännings och anknytningspersonen inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Vid tillämpning av första stycket 3 ska det anses stå klart att ett förhållande är väl etablerat om utlännings är anknytningspersonens make eller sambo och äktenskapet ingåtts eller samboförhållandet förelegat före anknytningspersonens inresa i Sverige.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även om anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara alternativt skyddsbehövande, om utlännings befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om anknytningspersonens asylansökan.

3 g §²¹

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till en utlännings som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 1 eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 § ska vara tidsbegränsat och gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller som beviljas i andra fall enligt 3 a § första eller tredje

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till en utlännings som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, *eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser,* ska vara tidsbegränsat och gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, *eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b §,* eller som beviljas i andra fall enligt 3 a §

²¹ Senaste lydelse 2021:765.

stycket, ska vara tidsbegränsat och gälla i två år.

Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas enligt 3 eller 3 a § ska det gälla i två år. Upphållstillståndet får dock inte gälla för längre tid än uppehållstillståndet för anknytningspersonen. En utlänning som med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas ett nytt uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En ansökan om permanent uppehållstillstånd får, när giltighetstiden för ett uppehållstillstånd löper ut, beviljas om en utlänning har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och förutsättningarna för uppehållstillstånd enligt 3 eller 3 a § och de särskilda kraven i 7 § är uppfyllda.

första eller tredje stycket, ska vara tidsbegränsat och gälla i två år.

Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas enligt 3 eller 3 a § ska det gälla i två år. Upphållstillståndet får dock inte gälla för längre tid än uppehållstillståndet för anknytningspersonen. *Om anknytningspersonen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som flykting ska det nya tidsbegränsade uppehållstillståndet i stället gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen.* En utlänning som med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas ett nytt uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En ansökan om permanent uppehållstillstånd får, när giltighetstiden för ett uppehållstillstånd löper ut *och om annat inte följer av femte stycket*, beviljas om en utlänning har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och förutsättningarna för uppehållstillstånd enligt 3 eller 3 a § och de särskilda kraven i 7 § är uppfyllda.

Ett permanent uppehållstillstånd enligt fjärde stycket får inte beviljas om en utlänning har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till någon som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:238 Föreslagen lydelse

5 §

Ett permanent uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft

1. uppehållstillstånd för arbete,
2. uppehållstillstånd för forskning, forskning vid rörlighet för längre vistelse eller utbildning på forskarnivå,
3. ett av Sverige utfärdat EU-blåkort,
4. ett av Sverige utfärdat ICT-tillstånd eller ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse, eller
5. ett av Sverige utfärdat tillstånd för säsongsarbete.

Ett permanent uppehållstillstånd får även beviljas en utlänning som sedan minst

1. två år har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för näringsverksamhet, om verksamheten är etablerad, eller
2. tre år har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för forskning, forskning vid rörlighet för längre vistelse, utbildning på forskarnivå eller ett av Sverige utfärdat EU-blåkort.

Uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning.

I 7 och 8 §§ finns bestämmelser om särskilda krav för permanent uppehållstillstånd.

Vid tillämpningen av första stycket ska inte räknas tid under vilken utlänningen har haft ett uppehållstillstånd för arbete efter avslag på asylansökan.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²²

Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt första stycket även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

<p>Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i två år. <i>En ansökan om permanent uppehållstillstånd får, när</i></p>	<p>Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i två år.</p>
---	--

²² Senaste lydelse 2023:652.

giltighetstiden för ett uppehållstillstånd löper ut, beviljas om utlänningsen har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och förutsättningarna för uppehållstillstånd med stöd av första stycket och de särskilda kraven i 7 § är uppfyllda.

8 §²³

Kravet i 7 § 1 gäller inte om

1. utlänningsen är ett barn,
2. utlänningsen har rätt att uppbära inkomstgrundad ålderspension, garantipension eller äldreförsörjningsstöd enligt socialförsäkringsbalken, eller
3. det finns särskilda skäl.

Kravet i 7 § 2 gäller inte om utlänningsen är under 15 år.

Kraven i 7 § gäller inte en utlänningsen som ska beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av 2, 2 b eller 2 c § eller när en ansökan om permanent uppehållstillstånd ska göras av någon annan än utlänningsen.

Kraven i 7 § gäller inte när en ansökan om permanent uppehållstillstånd ska göras av någon annan än utlänningsen.

17 §²⁴

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel ska det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brott eller brott i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket ska det särskilt beaktas om utlänningsen eller utlänningsens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel ska det, utom i fall som avses i 1 a, 1 b, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brott eller brott i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket ska det särskilt beaktas om utlänningsen eller utlänningsens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Upphållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdsnaden av barnet.

²³ Senaste lydelse 2021:765.

²⁴ Senaste lydelse 2022:1015.

Uppehållstillstånd ska inte beviljas en person som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:238 Föreslagen lydelse

18 §

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen *har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 1 § eller* 1. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med stöd av 3 eller 3 a §,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen *har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,* 6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av *artikel 23 i skyddsgrunds-förordningen,*

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 d §,

8. följande villkor är uppfyllda:

a) utlänningen ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket, eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a §,

b) utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket och ansöker om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § eller tvärtom inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

c) en ansökan avser ett uppehållstillstånd som familjemedlem till en utlänning som avses i a eller b, om ansökan ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet som familjemedlem och utlänningen beviljas uppehållstillstånd enligt de bestämmelser som anges där,

9. utlänningen har ett uppehållstillstånd enligt 10 § eller 5 b kap. 3 § och antingen slutfört en högskoleutbildning som avser studier som motsvarar minst två terminer eller fullföljt minst två terminer vid en utbildning på

forskarnivå eller har ett uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 1, 2, 4, 7 eller 8 §,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller 11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Första stycket gäller inte heller en utlännings som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 9 §, om ansökan avser ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § och ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlännings som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 20 § samt 12 kap. 16 b, 16 c, 16 e, 16 g, 17 a, 17 c och 18–20 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a kap.

1 §²⁵

En ansökan från en utlännings om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd eller på annan grund som lagligen bosatt.

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har *flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket*, räknas även tiden mellan den dag då ansökan om *asyl eller ansökan om ny prövning gavs in* och den dag då *asyl* beviljades.

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har *beviljats internationellt skydd*, räknas även tiden mellan den dag då ansökan om *internationellt skydd gjordes* och den dag då *uppehållstillstånd som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande beviljades med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser*.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte räknas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara avbrott i vistelsen.

²⁵ Senaste lydelse 2019:462.

Om en person som har beviljats internationellt skydd i Sverige påträffas i en annan EU-stat, utan att ha rätt att vistas eller bosätta sig där i enlighet med relevant nationell rätt, unionsrätt eller internationell rätt, ska vistelsetid i Sverige dessförinnan inte beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som avses i första stycket.

1 a §²⁶

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden

1. har utnyttjat möjligheten till rörlighet för längre vistelse för EU-blåkortsinnehavare,

2. har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort, nationellt uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning, uppehållstillstånd för forskning eller uppehållstillstånd som flykting eller *alternativt* skyddsbehövande i en eller flera medlemsstater, och

2. har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort, nationellt uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning, uppehållstillstånd för forskning eller uppehållstillstånd som flykting eller *subsidiärt* skyddsbehövande i en eller flera medlemsstater, och

3. de senaste två åren räknat från tiden för ansökan har haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vistelse utanför den medlemsstat där utlänningen har uppehållstillstånd under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket 2 inte anses vara avbrott i vistelsen.

Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar

7 a §

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har internationellt skydd i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har

²⁶ Senaste lydelse 2024:1220.

ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlännningen.

5 b kap.

10 §²⁷

- Ett uppehållstillstånd enligt 1–8 §§ ska inte beviljas en utlännning som
1. är EES-medborgare eller medborgare i Schweiz eller är familjemedlem till en sådan medborgare,
 2. har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller *alternativt* skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § eller motsvarande äldre bestämmelser, eller har ansökt om ett sådant tillstånd och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
 2. har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller *subsidiärt* skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrunds-förordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, eller har ansökt om *internationellt skydd* och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
 3. har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap.,
 4. har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat,
 5. har ett avvisnings- eller utvisningsbeslut som fått laga kraft och som inte kan verkställas,
 6. har ansökt om ett EU-blåkort, om ansökan ännu inte har avgjorts slutligt, eller
 7. har beviljats ett ICT-tillstånd för praktiktjänstgöring.

6 a kap.

2 §²⁸

- Ett EU-blåkort ska inte beviljas en utlännning som
1. är EES-medborgare eller medborgare i Schweiz,
 2. har ansökt om *uppehålls-tillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 §* och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
 2. har ansökt om *internationellt skydd* och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
 3. har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap.,
 4. har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 b §, 12 kap. 18 § första stycket 1 eller 22 kap. eller har ansökt om sådant tillstånd och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
 5. har ansökt om uppehållstillstånd för att utföra forskning i Sverige enligt ett mottagningsavtal som har ingåtts enligt lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare,
 6. har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och utövar sin rätt att vistas i Sverige som arbetstagare eller egen företagare,

²⁷ Senaste lydelse 2024:1220.

²⁸ Senaste lydelse 2024:1220.

7. reser in i Sverige i enlighet med åtaganden enligt ett internationellt avtal som underlättar inresa och tillfällig vistelse för vissa kategorier av personer med anknytning till handel och investeringar, med undantag för utläningar som har beviljats ett ICT-tillstånd eller ett ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse,

8. har ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut som inte kan verkställas, eller

9. är utstationerad i Sverige enligt lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare, med undantag för utläningar som har beviljats ett ICT-tillstånd eller ett ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:238 Föreslagen lydelse

4 §

En utläning som vill ha ett EU-blåkort i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utläningen ansöker om förlängning av tillståndstiden för ett EU-blåkort,

2. utläningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och har slutfört studier som motsvarar 180 högskolepoäng,

3. utläningen har genomfört ett forskningsprojekt i Sverige enligt ett mottagningsavtal som har ingåtts enligt lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare,

4. utläningen har ett uppehållstillstånd som flykting eller *alternativt* skyddsbehövande enligt *5 kap. 1 §* eller motsvarande äldre bestämmelser, 4. utläningen har ett uppehållstillstånd som flykting eller *subsidiärt* skyddsbehövande enligt *artikel 24 i skyddsgrundsförordningen* eller motsvarande äldre bestämmelser,

5. utläningen har ett av Sverige utfärdat ICT-tillstånd eller ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse,

6. utläningen har ett av Sverige utfärdat uppehålls- och arbetstillstånd för säsongsarbete,

7. utläningen har uppehållsrätt på grund av familjeanknytning till en EES-medborgare,

8. utläningen har uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning till en medborgare i Schweiz,

9. utläningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 9 §,

10. utläningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 5 kap. 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 5 kap. 10 a §, och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

11. det finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller för en utläning som utnyttjar möjligheten till rörlighet för längre vistelse enligt 3 c §, om ansökan lämnas in senast en månad efter inresan i Sverige.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §²⁹

Bestämmelserna om uppehållstillstånd för familjemedlemmar i detta kapitel gäller inte för familjemedlemmar till

1. EES-medborgare som har rätt till fri rörlighet i Sverige,
2. medborgare i Schweiz som har rätt till fri rörlighet i Sverige, eller
3. innehavare av ett EU-blåkort som har *en flyktingstatusförklaring eller en alternativ skyddsstatusförklaring* i Sverige.

Vid tillämpning av bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning i 5 kap. likställs en innehavare av ett EU-blåkort som har *en flyktingstatusförklaring eller en alternativ skyddsstatusförklaring* i Sverige med en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 §.

Vid tillämpning av bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning i 5 kap. likställs en innehavare av ett EU-blåkort som har *internationellt skydd* i Sverige med en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt artikel 24 i skyddsgrundsförordningen.

7 kap.

7 j §

I artikel 24 i skyddsgrunds-förordningen finns bestämmelser om att uppehållstillstånd som har utfärdats med stöd av den artikeln får återkallas endast om utlänningens internationella skydd har återkallats. Upphållstillståndet ska återkallas om förutsättningarna för det är uppfyllda.

I artikel 23 i skyddsgrunds-förordningen finns bestämmelser om återkallelse av uppehållstillstånd för familjemedlemmar till personer som har beviljats internationellt skydd (familjesammanhållning). Därutöver ska ett sådant uppehållstillstånd återkallas om

1. anknytningspersonens internationella skydd har återkallats,

²⁹ Senaste lydelse 2024:1220.

2. utlännningen är utesluten eller skulle vara utesluten från internationellt skydd,

3. det finns starka indikationer på att äktenskapet har ingåtts eller samboförhållandet inletts enbart för att ge utlännningen rätt till uppehållstillstånd, eller

4. förhållandet upphör.

8 kap.

16 §³⁰

Avslås eller avvisas en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallas ett sådant tillstånd och befinner sig utlännningen i Sverige, ska det samtidigt meddelas beslut om avvisning eller utvisning, om inte särskilda skäl talar mot det. Detsamma gäller om en ansökan om uppehållsstatus avslås och utlännningen befinner sig i Sverige.

Första stycket gäller inte om ansökan avvisas enligt 5 kap. 1 c § andra stycket.

Beslut om avvisning, utvisning eller återvändande i ärenden om internationellt skydd

16 a §

I artikel 37 i asylprocedurförordningen finns bestämmelser om beslut om återvändande när en ansökan om internationellt skydd

1. nekas prövning,

2. avslås som ogrundad eller uppenbart ogrundad, eller

3. avslås som implicit eller uttryckligen återkallad.

I de situationer som anges i 4 kap. 1 § ska det, såvitt avser artikel 10.4 a och c i asylprocedurförordningen och om inte synnerliga skäl talar emot det, snarast möjligt meddelas ett beslut om avvisning eller utvisning som ska få verkställas utan att det har fått laga kraft. Ett sådant beslut behöver inte meddelas om det redan finns ett verkställbart beslut om avvisning, utvisning eller återvändande.

³⁰ Senaste lydelse 2020:939. Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

17 §³¹

Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning om utlänningen

1. söker asyl här, 2. har en nära familjemedlem som söker asyl här, eller 3. kan komma att avvisas med stöd av 2 § 7 eller 3 § andra stycket.	1. har en nära familjemedlem som söker <i>internationellt skydd</i> här, eller 2. kan komma att avvisas med stöd av 2 § 7 eller 3 § andra stycket.

I andra fall får såväl Migrationsverket som Polismyndigheten pröva frågan om avvisning.

Om Polismyndigheten anser det tveksamt om en utlänning bör avvisas, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket.

18 a §

Migrationsverket ska pröva frågan om återvändande i enlighet med artikel 37 i asylprocedurförordningen.

Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning eller utvisning enligt 16 a § andra stycket.

19 §³²

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att *det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan)*. Migrationsverket får också besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

Det får endast anses uppenbart att det inte finns grund för asyl om

1. utlänningens uppgifter saknar betydelse för prövningen av ansökan,

2. utlänningens uppgifter saknar tillförlitlighet, eller

3. utlänningen kommer från ett säkert ursprungsland enligt en

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas.

³¹ Senaste lydelse 2016:875.

³² Senaste lydelse 2021:223. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

sådan förteckning som avses i 1 kap. 6 a §, och han eller hon

a) är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare har haft sin vanliga vistelseort där, och

b) inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

21 §³³

Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlännen frivilligt ska lämna landet i enlighet med beslutet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlännen avvisas och till fyra veckor om utlännen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas om

1. det finns risk för att utlännen avviker,
2. utlännen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet,
3. utlännen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,
4. utlännen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas, eller
5. utlännen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet.

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller i stället för första stycket 12 kap. 15 § tredje stycket.

Första och andra styckena gäller inte för en utlänningsomfattning som omfattas av förordningen om återvändandegränsförfarande. Då gäller i stället det som sägs om tidsfrist för frivillig avresa i artikel 4.5 i den förordningen.

27 §³⁴

När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlännen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlännen ska förbjudas att återvända till Sverige för viss tid, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

³³ Senaste lydelse 2017:22.

³⁴ Senaste lydelse 2014:198.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får ett sådant beslut samtidigt meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte om det för barnet har åberopats omständigheter som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får ett sådant beslut samtidigt meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte om det för barnet har åberopats omständigheter som avses i artikel 3.5 och 3.6 i skyddsgrundsförordningen.

9 kap.

Kontroll av personer enligt screeningförordningen

2 a §

Polismyndigheten och Migrationsverket ansvarar för att utföra identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 i screeningförordningen. Polismyndigheten ansvarar för att utföra säkerhetskontroll enligt artikel 15 i screeningförordningen.

Polismyndigheten och Migrationsverket ansvarar för att utföra sårbarhetskontroll enligt artikel 12.3, registrering av biometriska uppgifter enligt artikel 8.5 d, ifyllande av screeningformuläret enligt artikel 17 och avslutande åtgärder enligt artikel 18 i screeningförordningen.

Tullverket och Kustbevakningen är skyldiga att hjälpa Polismyndigheten och Migrationsverket med utförandet av åtgärder enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka platser som

screening ska genomföras på enligt screeningförordningen.

2 b §

En polisman får kroppsvisitera en person i samband med identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 eller säkerhetskontroll enligt artikel 15 i screeningförordningen och undersöka hans eller hennes bagage, handresgods, handväskor och liknande. En sådan åtgärd får genomföras i den utsträckning som det är nödvändigt för att ta reda på personens identitet eller för att bedöma om personen skulle kunna utgöra ett hot mot den inre säkerheten.

En särskilt förordnad passkontrollant, en tulltjänsteman eller en tjänsteman vid Kustbevakningen som enligt 2 a § hjälper Polismyndigheten har samma befogenheter som en polisman enligt första stycket.

Vid åtgärder enligt denna paragraf gäller 2 § tredje–femte styckena. Om en åtgärd enbart innebär att ett föremål som en person har med sig undersöks, får åtgärden genomföras av en annan anställd vid Polismyndigheten än en polisman eller av en anställd vid Migrationsverket.

4 §³⁵

Om en utlänning ansöker om uppehållstillstånd när han eller hon kommer till Sverige eller därefter, får Migrationsverket eller Polismyndigheten ta hand om hans eller hennes pass eller andra identitetshandlingar i väntan på att utlänningen får tillstånd att vistas här i landet eller lämnar det.

Om en utlänning ansöker om uppehållstillstånd eller internationellt skydd när han eller hon kommer till Sverige eller därefter, får Migrationsverket eller Polismyndigheten ta hand om hans eller hennes pass eller andra identitetshandlingar i väntan på att utlänningen får tillstånd att vistas här i landet eller lämnar det.

³⁵ Senaste lydelse 2014:655.

6 §³⁶

En utlännings biljett för resan från Sverige får tas om hand av Migrationsverket eller Polismyndigheten i väntan på att utlänningen får tillstånd att vistas här i landet eller lämnar det. Detta gäller om

1. utlänningen saknar pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd när detta krävs för inresa eller vistelse i Sverige, eller
2. utlänningen kan antas komma att ansöka om uppehållstillstånd. 2. utlänningen kan antas komma att ansöka om uppehållstillstånd *eller internationellt skydd.*

Biljetten får tas om hand endast om

- det framstår som sannolikt att utlänningen inte kommer att få tillstånd att vistas här, och
- det finns anledning att anta att utlänningen annars gör sig av med biljetten och inte själv kan betala kostnaden för sin resa från Sverige.

8 §³⁷

Migrationsverket *eller* Polismyndigheten får fotografera en utlänning och, om utlänningen har fyllt 14 år, ta hans eller hennes fingeravtryck om

Migrationsverket *och* Polismyndigheten får fotografera en utlänning och, om utlänningen har fyllt sex år, ta hans eller hennes fingeravtryck om

1. utlänningen inte kan styrka sin identitet när han eller hon kommer till Sverige,
2. *utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 §,*
2. *biometriska uppgifter ska tas i enlighet med artikel 15.1, 18.1, 18.2, 20.1, 22.1, 23.1, 24.1 eller 26.1 i Eurodacförordningen,*
3. det finns grund för att besluta om förvar, eller
4. varken utlänningens identitet eller rätt att vistas i Sverige kan klarläggas vid en kontroll enligt 9 §.

I de fall som avses i artiklarna 18.1, 18.2 och 20.1 i Eurodacförordningen får även en utlandsmyndighet ta fotografi och fingeravtryck enligt första stycket 2.

Det fotografi och de fingeravtryck som tagits med stöd av första stycket 4 ska omedelbart förstöras om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige.

Det fotografi och de fingeravtryck som *har* tagits med stöd av första stycket 4 *eller artikel 23.1 i Eurodacförordningen* ska omedelbart förstöras om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige.

³⁶ Senaste lydelse 2014:655.

³⁷ Senaste lydelse 2021:765.

11 a §

Den som ska genomgå screening enligt screeningförelösa förordningen får hållas kvar för utredning i samband med screeningen. Detta gäller dock inte om ett beslut har meddelats om förvar enligt 10 kap.

Rätten att hålla kvar någon för utredning gäller som längst under tolv timmar eller, om det finns särskilda skäl, under ytterligare tolv timmar.

En åtgärd enligt första stycket får utföras av en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant, en tulltjänsteman eller en tjänsteman vid Kustbevakningen.

11 kap.5 §³⁸

En utlänning som hålls i förvar ska ha tillgång till hälso- och sjukvård i samma omfattning som den som ansökt om *uppehållstillstånd enligt 4 kap. 1, 2 eller 2 a §* även om utlänningen inte har ansökt om *ett* sådant *tillstånd*.

Om en utlänning som hålls i förvar behöver sjukhusvård under förvarstiden, ska han eller hon ges tillfälle till sådan vård.

Verksamhetschefen för den sjukhusenhet där en utlänning vårdas ska se till att Migrationsverket eller den som förestår den lokal där utlänningen ska vistas genast underrättas, om utlänningen önskar lämna eller redan har lämnat sjukhuset.

En utlänning som hålls i förvar ska ha tillgång till hälso- och sjukvård i samma omfattning som den som ansökt om *internationellt skydd* även om utlänningen inte har ansökt om sådant *skydd*.

12 kap.3 §³⁹

Ett beslut om avvisning eller utvisning av en utlänning som avses i *4 kap. 2 § första stycket 1, i fall av väpnad konflikt*, får inte verkställas till utlänningens hemland eller till ett land där han eller hon riskerar att sändas vidare till hemlandet, om det finns synnerliga skäl mot det.

Ett beslut om avvisning eller utvisning av en utlänning som avses i *artiklarna 3.6 och 15 c i skyddsgrundsförordningen* får inte verkställas till utlänningens hemland eller till ett land där han eller hon riskerar att sändas vidare till hemlandet, om det finns synnerliga skäl mot det.

³⁸ Senaste lydelse 2009:1542.

³⁹ Senaste lydelse 2021:765.

7 §⁴⁰

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller
2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har beslutat att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte fått laga kraft.

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

Avvisning och utvisning av utlänning som ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande

Verkställighet av beslut om avvisning, utvisning och återvändande i ärenden om internationellt skydd⁴¹

8 a §⁴²

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 §, får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och då avslagits genom ett beslut som har fått laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har fått laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 §. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett

Ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 kap. 16 a § andra stycket får verkställas även om det inte har fått laga kraft. Bestämmelser om när andra beslut om avvisning, utvisning eller återvändande i ärenden om internationellt skydd får verkställas finns i artikel 68.1–68.3 i asylprocedurförordningen.

Bestämmelser om när en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, i samband med att domstolen prövar en fråga om internationellt skydd, får tillåta en utlänning att stanna kvar i Sverige, finns i artikel 68.4 och 68.7 i asylprocedurförordningen.

⁴⁰ Senaste lydelse 2016:1243.

⁴¹ Senaste lydelse 2021:765.

⁴² Senaste lydelse 2021:765.

ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

Första och andra styckena hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

En begäran om tillåtelse att stanna kvar i Sverige i enlighet med artikel 68.5 a i asylprocedurförordningen ska ha kommit in till migrationsdomstolen inom en vecka från den dag då utlänningen fick del av beslutet.

Om en begäran om tillåtelse att stanna kvar i Sverige har lämnats in i enlighet med artikel 68.4 och 68.5 i asylprocedurförordningen, inom ramen för ett gränsförfarande för asyl, ska begäran prövas inom en vecka från den dag då begäran kom in till migrationsdomstolen.

Verkställighet av ett beslut om överföring enligt Dublin-förordningen

Verkställighet av ett beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen⁴³

9 a §⁴⁴

Om en utlänning har överklagat ett beslut som Migrationsverket eller Polismyndigheten har fattat om överföring enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning) (Dublinförordningen)*, och inom överklagandetiden har yrkat inhibition av beslutet, får beslutet inte verkställas innan en migrationsdomstol har prövat frågan om inhibition. Detta gäller endast första gången utlänningen

Om en utlänning har överklagat ett beslut som Migrationsverket eller Polismyndigheten har fattat om överföring enligt *asyl- och migrationshanteringsförordningen*, och inom överklagandetiden har yrkat inhibition av beslutet, får beslutet inte verkställas innan en migrationsdomstol har prövat frågan om inhibition. Detta gäller endast första gången utlänningen yrkar inhibition. Ett beslut att avslå ett sådant yrkande om inhibition ska vara motiverat.

⁴³ Senaste lydelse 2017:523.

⁴⁴ Senaste lydelse 2017:523.

yrkar inhibition. Ett beslut att avslå ett sådant yrkande om inhibition ska vara motiverat.

16 §⁴⁵

Om Migrationsverket efter omprövning beviljar en utlänning tidsbegränsat uppehållstillstånd, får verket samtidigt upphäva ett av verket fattat beslut om avvisning eller utvisning.

<p>Om Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen beviljar en utlänning uppehållstillstånd får samtidigt ett beslut om avvisning eller utvisning som inte har meddelats av allmän domstol upphävas, om utlänningen har beviljats <i>flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring</i>.</p>	<p>Om Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen beviljar en utlänning uppehållstillstånd får samtidigt ett beslut om avvisning eller utvisning som inte har meddelats av allmän domstol upphävas, om utlänningen har beviljats <i>internationellt skydd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige</i>.</p>
--	--

Om Migrationsverket beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning, får beslutet om avvisning eller utvisning inte verkställas medan tillståndet gäller. Motsvarande gäller om en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen i ett överklagat ärende beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning.

I 5 kap. 20 § föreskrivs att Migrationsverket inte får bevilja uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

16 b §

I fråga om den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott får, om det finns ett bestående hinder mot att beslutet om utvisning verkställs, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets ställningstagande i ärendet, bevilja uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller om det

1. finns hinder enligt 1, 2 eller 3 § mot att utvisningsbeslutet verkställs,
2. finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, eller
3. finns medicinska hinder.

Upphållstillstånd och arbetstillstånd får också beviljas om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl ska följande särskilt beaktas:

- brottslighetens art och omfattning,
- den tid som har förflutit sedan utvisningsbeslutet meddelades,
- utlänningens skötsamhet och risken för fortsatt brottslighet, och
- utlänningens hälsotillstånd och levnadsförhållanden i övrigt.

⁴⁵ Senaste lydelse 2025:225.

Om migrationsdomstolen eller Migrationsöverdomstolen finner att utläningen är flykting enligt 4 kap. 1 § eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § gäller även det som anges i 5 kap. 1 §. Om ett internationellt organ, som har behörighet att pröva klagomål från enskilda, funnit att en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott i ett enskilt ärende strider mot ett svenskt konventionsåtagande gäller även det som anges i 5 kap. 4 §.

Om ett internationellt organ, som har behörighet att pröva klagomål från enskilda, funnit att en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott i ett enskilt ärende strider mot ett svenskt konventionsåtagande gäller även det som anges i 5 kap. 4 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 c §⁴⁶

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 16 b § ska vara tidsbegränsat. Utvisningsbeslutet får inte verkställas medan ett tidsbegränsat tillstånd gäller.

Om ett utvisningsbeslut upphävs enligt 16 d §, får utläningen beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Detta gäller dock endast om utläningen efter det att utvisningsbeslutet vann laga kraft har beviljats tidsbegränsade uppehållstillstånd i sammanlagt minst fem år.

I 5 kap. 7 och 8 §§ finns bestämmelser om särskilda krav för permanent uppehållstillstånd.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

17 a §

Om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs ska Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, besluta om inhibition av verkställigheten, om

1. utläningen förekommer i ett säkerhetsärende enligt 1 kap. 7 §,	2. utläningen är utesluten från att anses som flykting eller alternativt skyddsbehövande,	2. utläningen är utesluten från att anses som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande,
3. utläningen har vägrats flyktingstatusförklaring,	3. utläningen har vägrats flyktingstatus enligt artikel 14.2 skyddsgrundsförordningen,	

⁴⁶ Senaste lydelse 2021:765. Ändringen innebär att andra och tredje styckena tas bort.

4. utlännningen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet, eller
5. det i övrigt finns särskilda omständigheter hänförliga till utlännningens levnadssätt som motiverar det.

Om det finns synnerliga skäl får utlännningen i stället beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Upphållstillståndet ska gälla i högst ett år.

18 §

Migrationsverket får bevilja uppehållstillstånd om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §,
2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlännningen, eller
3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas.

Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt första stycket 3 även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om det finns någon annan särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 5 kap. 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Migrationsverket får också besluta om inhibition.

Första stycket 1 gäller inte om nya omständigheter ska prövas inom ramen för en efterföljande ansökan enligt artikel 55 i asyl-procedureförordningen.

Första–fjärde styckena gäller inte för en utlännning som omfattas av bestämmelserna i 17 a §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §⁴⁷

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 18 § första stycket för att det finns ett hinder mot verkställighet enligt 2 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tre år om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Ett uppehållstillstånd som i andra fall beviljas enligt 18 § första stycket ska gälla i längst tretton månader.

Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i ett år.

En ansökan om permanent uppehållstillstånd får, när giltighetstiden för ett uppehålls-

⁴⁷ Senaste lydelse 2021:765. Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

tillstånd löper ut, beviljas om utlänningen har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och hindret mot verkställighet enligt 18 § första stycket är bestående och de särskilda kraven i 5 kap. 7 § är uppfyllda.

19 b §⁴⁸

Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott åberopar sådana omständigheter som anges i 19 § första stycket 1 och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till prövning.

Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott åberopar sådana omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 § och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till prövning.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja prövning.

Utvisningsbeslutet får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om prövning ska ske eller, om prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och ansökan därvid avslagits.

Vad som sägs i första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningens vistelse i Sverige har prövats genom ett lagakraftvunnet beslut. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan.

Första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om internationellt skydd och en sådan ansökan inte tidigare har prövats genom ett beslut som fått laga kraft. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan.

13 kap.

9 a §⁴⁹

När Migrationsverket inleder ett ärende om återkallelse av statusförklaring ska utlänningen underrättas.

I ärenden om internationellt skydd ska kommunikation med sökanden ske genom att underrättelse lämnas eller skickas

⁴⁸ Senaste lydelse 2021:765.

⁴⁹ Senaste lydelse 2009:1542.

till honom eller henne. Vid sådan kommunikation ska delgivning användas.

En statusförklaring får inte återkallas utan att utlänningen har fått tillfälle att yttra sig.

Motivering av beslut

Myndighetens beslut⁵⁰

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

10 §

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- uppehållsrätt,
- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- statusförklaring, – flyktningförklaring,
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- inhibition av verkställigheten,
- anmälningsskyldighet,
- förvar eller uppsikt,
- kroppsvisitation, eller
- rumsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen är en familjemedlem till en EES-medborgare eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara EES-medborgare eller medborgare i Schweiz.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §⁵¹

Om den som ansöker om uppehållstillstånd som flyktning enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn ska Migrationsverket, om det finns skäl Migrationsverket ska göra en åldersbedömning i enlighet med artikel 25 i asylprocedurförordningen och så snart som möjligt fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år

⁵⁰ Senaste lydelse 2006:219.

⁵¹ Senaste lydelse 2021:765.

att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte någon sådan åldersbedömning eller något sådant beslut.

eller äldre krävs dock inte något sådant beslut.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om *uppehållstillstånd*.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om *internationellt skydd*.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart.

14 kap.

Beslut enligt asylprocedurförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen

1 a §

Beslut som anges i artikel 67.1 eller 67.2 i asylprocedurförordningen och beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen får överklagas till en migrationsdomstol. Beslut om att återkalla internationellt skydd i de fall som avses i artikel 66.6 i asylprocedurförordningen får dock inte överklagas.

Ett överklagande av ett beslut som avses i artikel 67.7 a i asylprocedurförordningen eller ett beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska ha kommit in till den beslutande myndigheten inom en vecka från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

Ett överklagande av ett beslut som avses i artikel 67.7 b i asylprocedurförordningen ska ha kommit in till den beslutande myndigheten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

5 §⁵²

Migrationsverkets beslut att inte bevilja *ny* prövning enligt 12 kap. 19 § får överklagas till en migrationsdomstol. *Detsamma gäller verkets beslut att inte bevilja prövning enligt 12 kap. 16 a eller 19 b §.*

Migrationsverkets beslut att inte bevilja prövning enligt 12 kap. 16 a eller 19 b § får överklagas till en migrationsdomstol.

Statusförklaring och rese-dokument och **Resedokument och flykting-förklaring**⁵³

6 §⁵⁴

Migrationsverkets beslut enligt 4 kap. 3, 3 a, 3 c och 4 §§ i fråga om *statusförklaring eller resedokument eller om återkallelse av statusförklaring* får överklagas till en migrationsdomstol.

Migrationsverkets beslut enligt 2 kap. 1 f § och 1 g § *andra stycket samt artikel 25 i skyddsgrundsförordningen* i fråga om resedokument och enligt 5 kap. 1 b § i fråga om *flyktingförklaring eller återkallelse av flyktingförklaring* får överklagas till en migrationsdomstol.

Ett beslut om återkallelse av resedokument på den *grund* att innehavaren upphör att vara flykting får dock överklagas endast i samband med ett överklagande av ett beslut om återkallelse av *flyktingstatusförklaring*.

Ett beslut om återkallelse av resedokument enligt 2 kap. 1 f § *tredje stycket* på den *grunden* att innehavaren upphör att vara flykting eller enligt 2 kap. 1 g § *andra stycket* på den *grunden* att innehavarens *flyktingstatus återkallas* får dock överklagas endast i samband med ett överklagande av ett beslut om återkallelse av *flyktingförklaring eller flyktingstatus*.

6 a §⁵⁵

Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass eller om återkallelse av ett främlingspass får överklagas till en migrationsdomstol.

Ett beslut om återkallelse av främlingspass enligt 2 kap. 1 e § på den grunden att innehavarens status som subsidiärt skyddsbehövande återkallas får endast överklagas i samband med ett överklagande av ett beslut om

⁵² Senaste lydelse 2016:1243.

⁵³ Senaste lydelse 2009:1542.

⁵⁴ Senaste lydelse 2021:390.

⁵⁵ Senaste lydelse 2024:28.

återkallelse av status som subsidiärt skyddsbehövande.

Ett beslut om återkallelse av främlingspass enligt 2 kap. 1 e § på den grunden att innehavarens uppehållstillstånd återkallas får endast överklagas i samband med ett överklagande av ett beslut om återkallelse av uppehållstillståndet.

8 §⁵⁶

Beslut av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Migrationsverket enligt denna lag får överklagas särskilt, och då i samma ordning som det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, när myndighetens beslut avser

1. fråga om offentligt biträde, eller
2. ersättning i ett ärende som handläggs enligt denna lag.

Första stycket gäller även Polismyndighetens, Säkerhetspolisens eller Migrationsverkets beslut om avvisande av ombud eller biträde eller om jäv.

Första stycket 1 gäller inte Migrationsverkets beslut enligt 18 kap. 1 a eller 1 b §.

Beslut av Regeringskansliet i frågor enligt första och andra styckena får överklagas till en migrationsdomstol.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

11 §

Migrationsverkets beslut i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, *statusförklaring*, resedokument, främlingspass, ställning som varaktigt bosatt, inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 17 a § första stycket eller 17 d §, förvar, uppsikt och upphävande av ett beslut om avvisning eller utvisning med stöd av 12 kap. 16 § andra stycket.

Migrationsverkets beslut i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, *internationellt skydd*, resedokument, *flyktförklaring*, främlingspass, ställning som varaktigt bosatt, inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 17 a § första stycket eller 17 d §, förvar, uppsikt och upphävande av ett beslut om avvisning eller utvisning med stöd av 12 kap. 16 § andra stycket.

⁵⁶ Senaste lydelse 2018:822.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***15 kap.**

1 §

En utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om avvisning eller utvisning kan förklara att han eller hon avstår från att överklaga beslutet eller domen i den delen (nöjdförklaring).

En utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om avvisning eller utvisning kan förklara att han eller hon avstår från att överklaga beslutet eller domen i den delen (nöjdförklaring). *Detta gäller inte en utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om avvisning, utvisning eller återvändande enligt artikel 67 i asylprocedurförordningen.*

3 §⁵⁷

En nöjdförklaring kan inte tas tillbaka. Om utlänningen har överklagat beslutet eller domen när nöjdförklaringen avges, ska utlänningen genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sitt överklagande av beslutet om avvisning eller utvisning. Om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, arbetstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller främlingspass, ska utlänningen genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sin ansökan.

En nöjdförklaring kan inte tas tillbaka. Om utlänningen har överklagat beslutet eller domen när nöjdförklaringen avges, ska utlänningen genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sitt överklagande av beslutet om avvisning eller utvisning. Om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, arbetstillstånd, resedokument eller främlingspass, ska utlänningen genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sin ansökan.

16 kap.

3 b §

En migrationsdomstol ska senast inom två månader från den dag då överklagandet kom in till domstolen avgöra ett mål om internationellt skydd som avser ett sådant beslut som anges i artikel 67.1 i asylprocedurförordningen om att

1. neka prövning av en ansökan,
2. avslå en ansökan som uppenbart ogrundad, eller
3. avslå en ansökan som implicit återkallad.

⁵⁷ Senaste lydelse 2009:1542.

En migrationsdomstol ska senast inom åtta månader från den dag då överklagandet kom in till domstolen avgöra ett mål om internationellt skydd som avser ett sådant beslut som anges i artikel 67.1 i asylprocedurförordningen om att

- 1. avslå en ansökan som ogrundad, eller*
- 2. återkalla internationellt skydd.*

Migrationsdomstolen får förlänga en sådan tidsfrist som avses i första eller andra stycket om det är nödvändigt med anledning av behovet av ytterligare utredning eller någon annan särskild omständighet.

Första–tredje styckena gäller inte ett mål om internationellt skydd som prövas inom ramen för ett gränsförfarande för asyl. Ett sådant mål ska avgöras inom tre veckor från den dag då överklagandet kom in till domstolen.

9 §⁵⁸

En migrationsdomstols beslut överklagas till Migrationsöverdomstolen. En migrationsdomstols beslut i mål om avvisning som i första instans prövats av Polismyndigheten får dock inte överklagas i andra fall än de som avses i 14 kap. 2 § andra meningen.

En migrationsdomstols beslut om förvar i annat fall än efter överklagande i förvarsfrågan får överklagas särskilt till Migrationsöverdomstolen.

En migrationsdomstols beslut att inte förordna ett offentligt biträde enligt 18 kap. 2 eller 2 a § får inte överklagas. Detsamma gäller en migrationsdomstols beslut att entlediga ett offentligt biträde enligt 18 kap. 2 §.

Migrationsöverdomstolens beslut får inte överklagas.

9 a §

Ett överklagande av en migrationsdomstols beslut om överföring enligt asyl- och

⁵⁸ Senaste lydelse 2015:91.

migrationshanteringsförordningen ska ha kommit in till den migrationsdomstol som meddelade beslutet inom en vecka från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

11 §

Prövningstillstånd krävs vid överklagande av en migrationsdomstols beslut till Migrationsöverdomstolen.

Vid överklagande av en migrationsdomstols beslut enligt 9 § andra stycket krävs dock inte prövningstillstånd. Prövningstillstånd krävs inte heller vid överklagande av en migrationsdomstols beslut i fråga om

1. *statusförklaring eller 1. internationellt skydd* efter *uppehållstillstånd som flykting* överlämnande enligt 4 kap. 8 §, *enligt 4 kap. 1 § eller som eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § efter överlämnande enligt 4 kap. 6 § andra stycket eller 5 kap. 20 § andra stycket, eller*

2. inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket.

Prövningstillstånd krävs inte heller om migrationsdomstolen i ett överklagat mål upphäver ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats med stöd av 12 kap. 17 a § första stycket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

1 §⁵⁹

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra *ett ärende om internationellt skydd*, ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

⁵⁹ Senaste lydelse 2014:655.

4 §

Polismyndigheten, Migrationsverket, Tullverket och Kustbevakningen ska till varandra lämna de uppgifter som behövs för att myndigheterna ska kunna fullgöra sina uppdrag enligt 9 kap. 2 a §.

5 §

Den region som har utfört en hälsokontroll enligt artikel 12.1 i screeningförrordningen ska på eget initiativ till Polismyndigheten lämna de uppgifter som behövs och som framkommit vid kontrollen.

Lydelse enligt SFS 2026:385

Föreslagen lydelse

18 kap.1 §⁶⁰

Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

1. avvísning, dock inte hos Polismyndigheten om inte utlänningsen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,

2. utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 11 § andra stycket,
3. verkställighet av beslut om avvísning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen eller om ny prövning beviljats,

4. anmälningsskyldighet enligt 9 a kap.,
5. verkställighet av beslut om avvísning eller utvisning enligt denna lag, dock endast när det gäller fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningsen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

6. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas i mål och ärenden enligt första stycket 1 och 2 för barn som har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet. Offentligt biträde ska också förordnas för ett barn som saknar

⁶⁰ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

vårdnadshavare här i landet om ny prövning har beviljats barnet.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

I mål och ärenden enligt asylprocedurförordningen eller asyl- och migrationshanteringsförordningen, med undantag för mål och ärenden om förvar enligt artikel 44 i asyl- och migrationshanteringsförordningen, gäller i stället 1 a–2 a §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §⁶¹

I mål som rör överklagande av Migrationsverkets beslut i fråga om statusförklaring och beslut att inte bevilja ny prövning ska på utlänningens begäran offentligt biträde förordnas om utlänningen befinner sig i Sverige och det inte är uppenbart att överklagandet inte kommer att bifallas.

I ärenden enligt asylprocedurförordningen ska på utlänningens begäran offentligt biträde förordnas för den som har rätt till kostnadsfri rättslig rådgivning enligt artikel 16 i den förordningen. I de situationer som anges i artikel 16.3 i den förordningen ska offentligt biträde dock inte förordnas.

Offentligt biträde ska alltid förordnas i mål enligt första stycket för barn som befinner sig i Sverige och som saknar vårdnadshavare här i landet.

Ersättning för arbete får endast lämnas för kostnadsfri rättslig rådgivning som motsvarar högst två timmars arbete eller, om det finns skäl för det, högst tre timmars arbete. I övrigt ska 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) tillämpas i fråga om rätt till ersättning.

1 b §

I ärenden enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska på utlänningens begäran offentligt biträde förordnas för den som har rätt till kostnadsfri rättslig rådgivning enligt artikel 21 i den förordningen.

Ersättning för arbete får endast lämnas för kostnadsfri rättslig rådgivning som motsvarar högst en timmes arbete. I övrigt ska 27 §

⁶¹ Senaste lydelse 2016:1243.

*rättshjälpslagen (1996:1619)
tillämpas i fråga om rätt till
ersättning.*

*Ett förordnande enligt första
stycket gäller till dess att ansvarig
medlemsstat fastställs.*

2 §⁶²

*Vid överklagande av beslut enligt
asylprocedurförordningen ska en
migrationsdomstol eller
Migrationsöverdomstolen på
utlänningens begäran förordna
offentligt biträde för den som
åtgärden avser om ett sådant inte
redan har förordnats. I de
situationer som anges i artikel 17.2
b och d i den förordningen ska
offentligt biträde dock inte
förordnas.*

*En migrationsdomstol ska
entlediga ett offentligt biträde som
har förordnats med stöd av 1 a § i
de situationer som anges i
artikel 17.2 b och d i asylprocedur-
förordningen.*

2 a §

*Vid överklagande av beslut enligt
asyl- och migrationshanterings-
förordningen ska en migrations-
domstol eller Migrations-
överdomstolen på utlänningens
begäran förordna offentligt biträde
för den som åtgärden avser. Om
överklagandet anses sakna rimliga
utsikter till framgång ska offentligt
biträde dock inte förordnas.*

3 §

Den som är förordnad som
offentligt biträde för ett barn som
saknar vårdnadshavare här i landet
är utan särskilt förordnande barnets
ställföreträdare i det mål eller
ärende som förordnandet avser.
Detta gäller dock inte om det finns
en god man för barnet enligt lagen

Den som är förordnad som
offentligt biträde för ett barn som
saknar vårdnadshavare här i landet
är utan särskilt förordnande barnets
ställföreträdare i det mål eller
ärende som förordnandet avser.
Detta gäller dock inte om det finns
en god man för barnet enligt lagen

⁶² Tidigare 18 kap. 2 § upphävd genom 2013:648.

(2005:429) om god man för ensamkommande barn.

(2005:429) om god man för ensamkommande barn *eller om det har utsetts en företrädare eller tillfällig företrädare för barnet enligt artikel 23.2 i asylprocedurförordningen.*

4 §

Den som är förordnad som god man för ett barn enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn *skall* ansöka om uppehållstillstånd för barnet, om detta inte är uppenbart obehövligt. Om en sådan god man inte är förordnad, gäller vad som nu sagts i stället den som är förordnad som offentligt biträde för barnet.

Den som är förordnad som god man för ett barn enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn *ska* ansöka om uppehållstillstånd för barnet, om detta inte är uppenbart obehövligt. Om en sådan god man inte är förordnad, gäller vad som nu sagts i stället den som är förordnad som offentligt biträde för barnet.

I artikel 23.6–23.8 i asylprocedurförordningen anges de uppgifter som en företrädare eller tillfällig företrädare ska utföra, om en sådan har utsetts för ett ensamkommande barn enligt artikel 23.2 i den förordningen.

20 kap.

2 §⁶³

Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 a kap. inte har haft rätt att återvända hit.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om utlänningen har flytt hit av skäl som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

Första stycket gäller inte om utlänningen har flytt hit av skäl som avses i *artikel 3.5 eller 3.6 i skyddsgrundsförordningen.*

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

21 kap.

2 §⁶⁴

En utlänning som omfattas av ett beslut om tillfälligt skydd enligt direktiv 2001/55/EG och som i enlighet med direktivet överförs till eller tas emot i Sverige ska ges ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, *uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.*

Upphållstillstånd med tillfälligt skydd får vägras utlänningen

Upphållstillstånd med tillfälligt skydd får vägras utlänningen

⁶³ Senaste lydelse 2022:1015.

⁶⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att vara flykting enligt 4 kap. 2 b § eller att en flykting får vägras uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 §.

endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att vara flykting enligt artikel 12 i skyddsgrundsförordningen eller får vägras flyktingstatus enligt artikel 14.2 i samma förordning.

5 §⁶⁵

Att en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd hindrar inte att en ansökan om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § prövas. Detsamma gäller för ansökan om flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § och en ansökan om resedokument enligt 4 kap. 4 §.

Att en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd hindrar inte att en ansökan om internationellt skydd prövas.

Prövningen av en ansökan enligt första stycket får skjutas upp endast om det finns särskilda skäl för det. Om ansökan inte har prövats innan det tillfälliga skyddet har upphört att gälla, ska den prövas så snart det kan ske efter denna tidpunkt.

Om en ansökan enligt första stycket inte har prövats innan det tillfälliga skyddet har upphört att gälla, ska den prövas så snart det kan ske efter denna tidpunkt.

22 kap.

2 §⁶⁶

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst ett år ska ges till en utlänning för vilken en framställan om omplacering av vittne eller nära anhörig till vittne har gjorts från en internationell domstol eller tribunal, om framställan bedöms vara berättigad.

Med vittne avses i denna paragraf den som har vittnat eller kommer att vittna i förhandlingar inför en internationell domstol eller tribunal i enlighet med dess procedur- eller bevisupptagningsregler.

Med nära anhörig till vittne avses vittnets

- make eller sambo,
- barn som är beroende av vittnet, samt
- annan anhörig till vittnet som ingår i samma hushåll som vittnet och mellan vilka det föreligger ett särskilt beroendeförhållande.

Om en framställan enligt första stycket anses berättigad får uppehållstillstånd vägras endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att anses som flykting enligt 4 kap. 2 b §

Om en framställan enligt första stycket anses berättigad får uppehållstillstånd vägras endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att anses som flykting enligt artikel 12 i

⁶⁵ Senaste lydelse 2009:1542.

⁶⁶ Senaste lydelse 2009:1542.

eller att en flykting får vägras *skyddsgrundsförordningen* eller får
 uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 §. vägras *flyktingstatus* enligt
 artikel 14.2 i samma förordning.

23 kap.

2 a §⁶⁷

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för handläggningen av ärenden om uppehållstillstånd och arbetstillstånd.

Sådana föreskrifter får inte innebära att avgift tas ut för handläggning av ärenden om uppehållstillstånd som gäller

1. skyddsbehov, 1. skyddsbehov, *utom i fråga om utfärdande av uppehållstillstånd enligt skyddsgrundsförordningen,*
2. familjeåterförening med personer som fått uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov eller synnerligen ömmande omständigheter,
3. vidarebosättning i Sverige, eller
4. personer som omfattas av EES-avtalet eller andra internationella avtal.

1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förfaranden som rör ansökningar om asyl och statusförklaring samt anmälningar om verkställighetshinder som har lämnats in före den 12 juni 2026 och på vilka Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd är tillämpligt. Detsamma gäller för förfaranden som rör återkallelse av statusförklaring, om ärendet har inletts före den 12 juni 2026.

3. Vid tillämpningen av de nya föreskrifterna i denna lag jämföras flyktingstatusförklaring med flyktingstatus och alternativ skyddsstatusförklaring med status som subsidiärt skyddsbehövande.

4. För en flykting för vilken det har utfärdats ett resedokument enligt 4 kap. 4 § i den äldre lydelsen gäller 4 kap. 4 § andra stycket och 14 kap. 6 § i den äldre lydelsen. För en alternativt skyddsbehövande för vilken det har utfärdats ett främlingspass enligt 2 kap. 1 a § i den äldre lydelsen gäller 2 kap. 1 d § i den äldre lydelsen.

5. För en utlänning som har beviljats tillfälligt skydd enligt 21 kap. ska, i fråga om uppgifter som tas med stöd av Eurodacförordningen, den äldre lydelsen av 9 kap. 8 § tillämpas till och med den 12 juni 2029.

⁶⁷ Senaste lydelse 2013:606.

2 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att det i föräldrabalken¹ ska införas två nya paragrafer, 6 kap. 8 b och 8 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

8 b §

En särskilt förordnad vårdnadshavare ska inte utses för ett barn för vilket det ska utses en förmyndare enligt artikel 33.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU.

8 c §

Bestämmelserna i denna balk om särskilt förordnad vårdnadshavare gäller även för en sådan förmyndare som avses i artikel 33.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347.

I artikel 33.2 i förordningen anges vilka särskilda uppgifter som en förmyndare som har utsetts enligt förordningen ska utföra.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Balken omtryckt 1995:974.

3 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2026:381

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det.

En utlänning som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte anses vara bosatt här. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats *en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen.*

En utlänning som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte anses vara bosatt här. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats *internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europa-parlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU.*

En utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen ska inte anses vara bosatt här.

En i Sverige bosatt person som lämnar landet ska fortfarande anses vara bosatt här i landet om utlandsvistelsen kan antas vara längst ett år.

1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

2. För en utlänning som har beviljats flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026 eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen i dess lydelse före den 12 juli 2026 gäller 5 kap. 3 § andra stycket i den äldre lydelsen.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Härigenom föreskrivs att 21 a § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 a §¹

- Beslut om vård med stöd av denna lag hindrar inte beslut om
1. avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (2005:716),
 2. utvisning enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utläningar,
 3. utlämning enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott,
 4. överlämnande enligt lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder,
 5. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,
 6. utlämning enligt lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,
 7. överlämnande enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,
 8. överlämnande enligt lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder, *eller*
 9. utlämning enligt lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone.

8. överlämnande enligt lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,
9. utlämning enligt lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone, *eller*

10. återvändande enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU.

Vård med stöd av denna lag upphör när ett beslut enligt första stycket 1–9 har verkställts.

Vård med stöd av denna lag upphör när ett beslut enligt första stycket 1–10 har verkställts.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2022:702.

5 Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs att 4 § folkbokföringslagen (1991:481) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

En utlänning som måste ha uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige, får folkbokföras endast om detta villkor är uppfyllt eller om det finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå ska folkbokföras.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats *en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller en motsvarande förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen* eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats *internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU* eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

Av 2 § lagen (2024:691) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall framgår att andra stycket inte gäller för den som omfattas av den lagen.

¹ Senaste lydelse 2024:692.

-
1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.
 2. För en utlänning som har beviljats flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026, eller en förklaring enligt motsvarande äldre bestämmelser, eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen i dess lydelse före den 12 juli 2026 gäller 4 § i den äldre lydelsen.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

Härigenom föreskrivs att 29 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §²

Har beträffande någon som vårdas enligt denna lag beslut meddelats om

1. avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (2005:716),
2. utvisning enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlännningar,

3. utlämning enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott,

4. överlämnande enligt lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder,

5. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,

6. utlämning enligt lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,

7. överlämnande enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,

8. överlämnande enligt lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder, *eller*

9. utlämning enligt lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone,

8. överlämnande enligt lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,

9. utlämning enligt lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone, *eller*

10. återvändande enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU,

får trots tvångsvården verkställighet av beslutet ske, om det begärs av den myndighet som ska verkställa beslutet och chefsöverläkaren finner att patientens tillstånd tillåter att beslutet verkställs. Tvångsvården upphör i sådant fall när beslutet har verkställts.

I fråga om en patient som är utlämning upphör tvångsvården vid verkställighet av ett beslut om hemsändande som har meddelats med stöd av 23 kap. 2 § utlänningslagen.

¹ Lagen omtryckt 2008:415.

² Senaste lydelse 2022:703.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §²

Bestämmelserna i 29 § första stycket lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård gäller i fråga om upphörande av rättspsykiatrisk vård i samband med

1. avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (2005:716) av en patient som genomgår rättspsykiatrisk vård utan särskild utskrivningsprövning,

2. utvisning enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlämningar,

3. överlämnande, *och*

4. utlämning.

3. överlämnande,

4. utlämning, *och*

5. återvändande enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU.

I fråga om den som genomgår rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken med särskild utskrivningsprövning och som ska avvisas eller utvisas efter beslut enligt utlänningslagen (2005:716) får trots tvångsvården verkställighet av beslutet ske om

I fråga om den som genomgår rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken med särskild utskrivningsprövning och som ska avvisas eller utvisas efter beslut enligt utlänningslagen eller återvända efter beslut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 får trots tvångsvården verkställighet av beslutet ske om

1. det begärs av den myndighet som ska verkställa beslutet, och

2. chefsöverläkaren finner att förutsättningarna för vårdens upphörande i 16 § första stycket 1 är uppfyllda och att patientens tillstånd tillåter att beslutet verkställs.

Tvångsvården upphör i sådant fall när beslutet har verkställts.

Om beslut har meddelats att verkställigheten av en påföljd som innebär överlämnande enligt 31 kap. 3 § brottsbalken till rättspsykiatrisk vård ska föras över till en annan stat, upphör den rättspsykiatriska vården vid verkställighet av beslutet.

¹ Lagen omtryckt 2008:416.

² Senaste lydelse 2022:704.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 c § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ett beslut om överföring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning) (Dublinförordningen) ska anses som ett beslut om avvisning eller utvisning vid tillämpningen av denna lag.

1 c §¹

Det som föreskrivs i 1 § första stycket 1 om utläningar som avses där gäller också för utläningar som har ansökt om internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU.

Ett beslut om återvändande i ärenden om internationellt skydd och ett beslut om överföring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 ska anses som ett beslut om avvisning eller utvisning vid tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2017:578.

9 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § och 3 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §¹

Studiehjälp får lämnas till studerande som är svenska medborgare. Studiehjälp får också lämnas till studerande som inte är svenska medborgare, om de studerande

1. är bosatta i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för personer som har fått en varaktig anknytning till Sverige och som är

1. utländska medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716),
2. schweiziska medborgare med uppehållstillstånd, eller
3. familjemedlemmar till schweiziska medborgare som avses i 2 och själva har uppehållstillstånd.

Studiehjälp får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om den studerande har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 1, 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § första stycket 1 utlänningslagen eller med stöd av lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå eller om det finns särskilda skäl.

Studiehjälp får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om

1. den studerande har beviljats internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU),

2. den studerande har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av artikel 23 i

¹ Senaste lydelse 2021:770.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 eller med stöd av 5 kap. 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § första stycket 1 utlänningslagen eller med stöd av lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå, eller

3. det finns särskilda skäl.

I 1 kap. 4–7 §§ finns bestämmelser om att vissa utländska medborgare ska jämföras med svenska medborgare.

3 kap.

4 §²

Studiemedel får lämnas till studerande som är svenska medborgare.

Studiemedel får också lämnas till studerande som inte är svenska medborgare, om de studerande

1. är bosatta i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för personer som har en varaktig anknytning till Sverige och som är

1. utländska medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716),

2. schweiziska medborgare med uppehållstillstånd, eller

3. familjemedlemmar till schweiziska medborgare som avses i 2 och själva har uppehållstillstånd.

Studiemedel får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om den studerande har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 1, 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § första stycket 1 utlänningslagen eller med stöd av lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå eller om det finns särskilda skäl.

Studiemedel får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om

1. den studerande har beviljats internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europa-

² Senaste lydelse 2021:770.

parlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

2. den studerande har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 eller med stöd av 5 kap. 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § första stycket 1 utlänningslagen eller med stöd av lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå, eller

3. det finns särskilda skäl.

I 1 kap. 4–6 §§ finns bestämmelser om att vissa utländska medborgare ska jämföras med svenska medborgare.

1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

2. För en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026 gäller 2 kap. 4 § fjärde stycket och 3 kap. 4 § fjärde stycket i den äldre lydelsen.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap

Härigenom föreskrivs att 6, 8, 11 a och 20 §§ lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Ett barn som har fötts i Sverige och som sedan födelsen är statslöst förvärvat svenskt medborgarskap efter anmälan av den eller dem som har vårdnaden om barnet, om barnet har permanent uppehållstillstånd och hemvist här i landet.

Kravet på permanent uppehållstillstånd i första stycket gäller inte ett barn som har haft hemvist här i landet sedan fem år eller under sammanlagt tio år och som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 1, 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716).

Kravet på permanent uppehållstillstånd i första stycket gäller inte ett barn som har haft hemvist här i landet sedan fem år eller under sammanlagt tio år och som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716) eller med stöd av artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i samma förordning eller motsvarande äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 2024:423.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:237 Föreslagen lydelse

8 §

En utlänning som är född i Sverige och sedan födelsen är statslös förvärvat svenskt medborgarskap efter anmälan om han eller hon

1. har fyllt arton men inte tjuugoett år vid anmälningstillfället,
2. har permanent uppehållstillstånd i Sverige eller har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 1, 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716),
2. har permanent uppehållstillstånd i Sverige eller har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3, 3 a eller 6 § eller 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716) *eller med stöd av artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i samma förordning eller motsvarande äldre bestämmelser,*
3. har haft hemvist här i landet sedan fem år eller under sammanlagt tio år, och
4. inte har dömts för ett brott mot Sveriges säkerhet eller dömts till frihetsberövande påföljd i fem år eller längre.

11 a §

I stället för vad som anges i 11 § första stycket 3 ska sökanden ha haft hemvist här i landet

1. sedan två år i fråga om den som
 - a) är dansk, finländsk, isländsk eller norsk medborgare, eller
 - b) tidigare har varit svensk medborgare,
2. sedan fem år i fråga om den som är statslös, eller
3. sedan sju år i fråga om den som
 - a) är att bedöma som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716),
 - a) är att bedöma som flykting enligt artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347,
 - b) är gift eller sambo med en svensk medborgare, eller
 - c) inte har fyllt tjuugoett år vid ansökningstillfället.

Första stycket 3 b gäller endast om äktenskapet eller samboförhållandet har varat i minst fem år och sökandens make eller sambo har varit svensk medborgare i minst fem år.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §²

Det som föreskrivs i denna lag om krav på permanent uppehållstillstånd gäller inte för den som

Det som föreskrivs i denna lag om krav på permanent uppehållstillstånd gäller inte för den som

² Senaste lydelse 2020:940.

är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge.

1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge, *eller*

2. har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd och

a) har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716), eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 eller motsvarande äldre bestämmelser, eller

b) har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen (2005:716) på grund av anknytning till en sådan utlänning som avses i a.

Kravet i första stycket 2 på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd gäller inte för den som har hemvist i Sverige sedan tio år.

I fråga om medborgare i övriga länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och sådana familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) ska vid tillämpningen av denna lag uppehållsrätt likställas med ett permanent uppehållstillstånd. Detsamma gäller för de utlänningar som har beviljats uppehållsstatus i Sverige enligt avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT L 29, 31.1.2020, s. 7).

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:190 Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med socialtjänst

1. verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst, den särskilda lagstiftningen om vård utan samtycke av unga eller av missbrukare och den särskilda lagstiftningen om insatser för barn i form av skyddat boende,

2. verksamhet som i annat fall enligt lag handhas av socialnämnd,

3. verksamhet som i övrigt bedrivs av Statens institutionsstyrelse,

4. verksamhet hos kommunal invandrarbyrå,

5. verksamhet enligt lagstiftning om stöd och service till vissa funktionshindrade,

6. handläggning av ärenden om bistånd som lämnas av socialnämnd enligt lagstiftning om mottagande av *asylsökande m.fl.*

6. handläggning av ärenden om bistånd som lämnas av socialnämnd enligt lagstiftning om mottagande av *sökande av internationellt skydd och andra utlänningar,*

7. handläggning av ärenden om tillstånd till parkering för rörelsehindrade,

8. verksamhet enligt lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall, och

9. verksamhet enligt lagen (2026:000) om utredningar för att förebygga suicid.

Med socialtjänst avses även tillsyn, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och administration av verksamhet som avses i första stycket 1–8. Med socialtjänst avses vidare uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och administration av verksamhet som avses i första stycket 9.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn

dels att 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 1 a, 1 b och 4 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

I denna lag avses med

– asylprocedurförordningen:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU,

– asyl- och migrationshanteringsförordningen:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013,

– screeningförordningen:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817, och

– Eurodacförordningen:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU)

2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.

I b §

Denna lag gäller även i fråga om en sådan företrädare eller tillfällig företrädare som avses i artikel 23.2 i asylprocedurförordningen, artikel 23.2 i asyl- och migrationshanteringsförordningen, artikel 13.3 i screeningförordningen och artikel 14.1 i Eurodacförordningen.

Av artikel 23.9 i asylprocedurförordningen, artikel 23.2 i asyl- och migrationshanteringsförordningen, artikel 13.4 i screeningförordningen och artikel 14.1 i Eurodacförordningen framgår vilka krav som ställs på en sådan företrädare eller tillfällig företrädare.

I artikel 23.2 och 23.6–23.8 i asylprocedurförordningen och artikel 23.2 och 23.3 i asyl- och migrationshanteringsförordningen anges de tidsfrister som ska följas när en företrädare eller tillfällig företrädare förordnas enligt de förordningarna samt vilka särskilda uppgifter som en sådan företrädare eller tillfällig företrädare ska utföra.

Av artikel 23.9 i asylprocedurförordningen, artikel 23.2 i asyl- och migrationshanteringsförordningen, artikel 13.4 i screeningförordningen och

artikel 14.1 i Eurodacförordningen framgår vilka krav som ställs på en sådan företrädare eller tillfällig företrädare.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:222 Föreslagen lydelse

2 §

Om barnet vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, ska överförmyndaren förordna en god man att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter. Detta gäller oavsett om barnet söker uppehållstillstånd i landet eller inte.

En god man ska också förordnas, om barnets föräldrar eller en annan vuxen person, som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, på grund av dödsfall eller sjukdom eller av någon annan orsak upphör att kunna utöva förmynderskapet eller vårdnaden efter barnets ankomst till Sverige men innan barnet har fått uppehållstillstånd här.

En god man ska inte förordnas, om det är uppenbart obehövligt.

En god man ska inte förordnas, om det är uppenbart obehövligt eller om en företrädare eller en tillfällig företrädare ska utses enligt asylprocedurförordningen eller asyl- och migrationshanteringsförordningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Vid förordnande av en företrädare eller tillfällig företrädare enligt asylprocedurförordningen ska Migrationsverket lämna den information som anges i artikel 23.5 i den förordningen till barnet och företrädaren eller den tillfälliga företrädaren.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:238 Föreslagen lydelse

3 §

Bestämmelserna om gästforskare i denna lag är inte tillämpliga på en tredjelandsmedborgare som

1. har beviljats *uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser*, eller har ansökt om ett sådant *tillstånd* och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,

1. har beviljats *internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU, eller har ansökt om internationellt skydd enligt samma förordning* och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,

2. har beviljats *uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap. utlänningslagen*,

2. har beviljats *uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap. utlänningslagen (2005:716)*,

3. har ett *avvisnings- eller utvisningsbeslut* som fått laga kraft och som inte kan verkställas,

4. har *ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat*,

5. är *familjemedlem till en EES-medborgare eller till en medborgare i Schweiz*,

6. har *ansökt om uppehålls- och arbetstillstånd för högkvalificerad anställning (EU-blåkort) enligt 6 a kap. utlänningslagen* och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt, eller

7. har beviljats *uppehålls- och arbetstillstånd för att tjänstgöra som praktikant inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (ICT-tillstånd) enligt 6 b kap. utlänningslagen*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.
 2. För en utlänning som har sökt eller beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026, eller motsvarande äldre bestämmelser, gäller 3 § i den äldre lydelsen.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.

dels att 1 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 §, och närmast före 9 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

I denna lag finns bestämmelser om regionernas skyldigheter att, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), erbjuda hälso- och sjukvård och tandvård åt *asylsökande* och vissa andra utlänningar.

I denna lag finns bestämmelser om regionernas skyldigheter att, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), erbjuda hälso- och sjukvård och tandvård åt *sökande av internationellt skydd* och vissa andra utlänningar.

Lydelse enligt SFS 2026:386

Föreslagen lydelse

4 §

Denna lag omfattar utlänningar som

1. har ansökt om *uppehållstillstånd i Sverige som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser* och som inte är folkbokförda här i landet,

2. har ansökt om eller beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen och som inte är folkbokförda här i landet,

3. hålls i förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen och som inte har placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest,

4. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 eller 15 d § utlänningslagen, eller

1. har ansökt om *internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU* och som inte är folkbokförda här i landet,

2. har ansökt om eller beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) och som inte är folkbokförda här i landet,

¹ Senast lydelse 2019:930.

5. har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen.

Sådana utläningar som avses i första stycket 1 eller 2 omfattas av lagen även om de har meddelats ett beslut om avvisning *eller* utvisning. Det gäller dock inte en utläning som håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas.

Sådana utläningar som avses i första stycket 1 eller 2 omfattas av lagen även om de har meddelats ett beslut om avvisning, utvisning *eller återvändande*. Det gäller dock inte en utläning som håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Hälsokontroll

9 §

Regionerna ansvarar för att utföra sådan hälsokontroll som avses i 17 kap. 5 § utlänningslagen (2005:716), i fråga om utläningar som omfattas av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det närmare innehållet i hälsokontrollen.

1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

2. För en utläning som har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026 eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen i dess lydelse före den 12 juli 2026 gäller 4 § i den äldre lydelsen.

15 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 kap.

1 §¹

Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Med socialtjänst förstås i denna lag

1. verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst,
2. verksamhet enligt den särskilda lagstiftningen om vård av unga och av missbrukare utan samtycke och den särskilda lagstiftningen om insatser för barn i form av skyddat boende, och
3. verksamhet som i annat fall enligt lag handhas av socialnämnd eller av Statens institutionsstyrelse.

Till socialtjänst räknas också

1. verksamhet hos annan myndighet som innefattar omprövning av socialnämnds beslut eller särskild tillsyn över nämndens verksamhet, och
2. verksamhet hos kommunal invandrarbyrå.

Med socialtjänst jämställs

1. ärenden om bistånd åt <i>asylsökande</i> och andra utlänningar,	1. ärenden om bistånd åt <i>sökande av internationellt skydd</i> och andra utlänningar,
2. ärenden om tillstånd till parkering för rörelsehindrade,
 3. ärenden hos patientnämnd om allmän omvårdnad, och
 4. verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Sekretessen gäller inte om annat följer av 5, 6 eller 7 §.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2024:88.

16 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 13 a § plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

13 a §¹

Om tillströmningen av asylsökande eller personer som ansöker om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande och det är nödvändigt för att snabbt kunna anordna boenden för sådana utlänningar, eller för personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller som har uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd och som inte är folkbokförda här i landet, får regeringen meddela föreskrifter om undantag från

Om tillströmningen av personer som söker internationellt skydd eller ansöker om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande och det är nödvändigt för att snabbt kunna anordna boenden för sådana utlänningar, eller för personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller som har uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd och som inte är folkbokförda här i landet, får regeringen meddela föreskrifter om undantag från

1. kraven på att hänsyn ska tas till allmänna intressen vid lokalisering av bebyggelse enligt 2 kap. 6, 9 och 10 §§,

2. kraven på tomter, allmänna platser och områden för andra anläggningar än byggnader enligt 8 kap. 9–12 §§,

3. kraven på bygglov, rivningslov och marklov enligt 9 kap., och

4. bestämmelserna om genomförandet av bygg-, rivnings- och markåtgärder i 10 kap. 2–4 §§.

Sådana föreskrifter om undantag ska vara proportionella i förhållande till de intressen som de bestämmelser som anges i första stycket 1–4 avser att skydda och främja. Föreskrifterna får endast avse åtgärder för ändring av byggnadsverk eller nybyggnad av enkla byggnadsverk och avse åtgärder som pågår under högst tre år.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:974.

17 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 18 år men inte har uppnått riktåldern för pension enligt 2 kap. 10 a–10 d §§ socialförsäkringsbalken, är folkbokförda i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen.

Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 18 år men inte har uppnått riktåldern för pension enligt 2 kap. 10 a–10 d §§ socialförsäkringsbalken, är folkbokförda i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd

1. som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelands-medborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU eller motsvarande äldre bestämmelser,

2. enligt 5 kap. 4 eller 6 §, 12 kap. 18 §, 21 kap. eller 22 kap. utlänningslagen (2005:716), eller

3. efter vidarebosättning.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2022:894.

18 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd ska införas en ny paragraf, 12 §, och närmast före 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Hälsokontroll

12 §

Regionerna ansvarar för att utföra sådan hälsokontroll som avses i 17 kap. 5 § utlänningslagen (2005:716), i fråga om utlänningar som omfattas av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det närmare innehållet i hälsokontrollen.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

19 Förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27)

Härigenom föreskrivs att 2, 5, 11, 15 och 20 §§ utlänningsdatalagen (2016:27) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Migrationsverkets och utlandsmyndigheternas verksamhet som rör

1. utlänningars inresa i Sverige, i en stat som ingår i Europeiska unionen, i en stat som är ansluten till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,

2. utlänningars vistelse eller arbete i Sverige och utresa eller avlägsnande från Sverige,

3. statusförklaring,

4. mottagande av *asylsökande* och andra utlänningar, 4. mottagande av *sökande av internationellt skydd* och andra utlänningar,

5. bistånd och stöd till utlänningar,

6. svenskt medborgarskap,

7. statlig ersättning för kostnader för utlänningar,

8. bosättning av utlänningar, eller

9. utfärdande av resehandlingar.

5 §¹

Denna lag gäller inte när personuppgifter behandlas med stöd av

1. lagen (2006:444) om passagerarregister,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex),

3. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär* 3. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med*

¹ Senaste lydelse 2022:243.

jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (omarbetning),

Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,

6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU,

7. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, eller

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011.

11 §²

Migrationsverket, Polismyndigheten och utlandsmyndigheterna får behandla personuppgifter om det behövs för

1. handläggning av ärenden eller en myndighets biträde i sådana ärenden i verksamhet som avses i 2 och 3 §§,

2. kontroll av utlänning i samband med inresa och utresa samt kontroll under vistelsen i Sverige,

3. utförande av arbetsuppgifter som gäller mottagande och bosättning av *asylsökande* och andra utlänningar,

3. utförande av arbetsuppgifter som gäller mottagande och bosättning av *sökande av internationellt skydd* och andra utlänningar,

² Senaste lydelse 2025:1293.

4. framställning av statistik,
5. utförande av testverksamhet, eller
6. fullgörande av en rättslig skyldighet att registrera eller på annat sätt dokumentera en personuppgift.

Migrationsverket och Polismyndigheten får även behandla personuppgifter om det behövs för bedömningen av personers lämplighet för uppdrag som offentligt biträde eller tolk.

15 §³

Migrationsverket får föra separata register över fingeravtryck och fotografier som tas med stöd av 9 kap. 8 och 8 h §§ utlänningslagen (2005:716).

Med begränsning av de ändamål som annars gäller enligt 11 och 13 §§ får uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren användas endast

1. vid prövning av ansökningar om *uppehållstillstånd där skäl som anges i 4 kap. 1–2 a §§ utlänningslagen åberopas,*

1. vid prövning av ansökningar om *internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,*

2. i ärenden om avvisning och utvisning,
3. i testverksamhet,
4. om det behövs för att kontrollera identiteten av en person på ett fotografi som kommit in till Migrationsverket,
5. om det behövs för att Migrationsverket ska kunna kontrollera ett fingeravtryck mot biometrirregister som förs enligt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område,
6. vid kontroll av utlännningar under vistelsen i Sverige, *eller*
6. vid kontroll av utlännningar under vistelsen i Sverige,
7. om det behövs för att Polismyndigheten ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i registren enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område
7. om det behövs för att Polismyndigheten ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i registren enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

³ Senaste lydelse 2025:133 (jfr 2025:851).

inom brottsdatalogens område,
eller

8. vid identifiering eller
verifiering av identitet enligt
artikel 14 och säkerhetskontroll
enligt artikel 15 i
Europaparlamentets och rådets
förordning (EU) 2024/1356 av den
14 maj 2024 om införande av
screening av
tredjelandsmedborgare vid de yttre
gränserna och om ändring av
förordningarna (EG) nr 767/2008,
(EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240
och (EU) 2019/817.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

1. ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i registren över fingeravtryck och fotografier, och
2. föreskrifter om gallring.

20 §⁴

Polismyndigheten har rätt att ta del av personuppgifter som Migrationsverket behandlar enligt 11 eller 15 § vid direktåtkomst enligt 19 §. Säkerhetspolisen och utlandsmyndigheterna har motsvarande rätt att vid direktåtkomst ta del av uppgifter som Migrationsverket behandlar enligt 11 §.

Migrationsverket ska på begäran av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller en utlandsmyndighet lämna ut personuppgifter som verket behandlar enligt 11 § 1 eller 2. Migrationsverket ska också på begäran av Polismyndigheten lämna ut personuppgifter som verket behandlar enligt 15 § andra stycket 1, 2, 5, 6 eller 7.

Migrationsverket ska på begäran av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller en utlandsmyndighet lämna ut personuppgifter som verket behandlar enligt 11 § 1 eller 2. Migrationsverket ska också på begäran av Polismyndigheten lämna ut personuppgifter som verket behandlar enligt 15 § andra stycket 1, 2, 5, 6, 7 eller 8.

Om det finns skäl för det ska Migrationsverket på eget initiativ lämna uppgifter som avses i andra stycket andra meningen till Polismyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

⁴ Senaste lydelse 2025:132.

20 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Härigenom föreskrivs att 2, 4 och 7 §§ lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen gäller en nyanländ som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om *det har beviljats enligt*

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen.

Lagen gäller en nyanländ som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om

1. *uppehållstillståndet har beviljats en flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelands-medborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU eller motsvarande äldre bestämmelser,*

2. *uppehållstillståndet har beviljats enligt 5 kap. 4 eller 6 §, 12 kap. 18 §, 21 kap. eller 22 kap. utlänningslagen (2005:716), eller*

3. *uppehållstillståndet har beviljats efter vidarebosättning.*

4 §

Lagen gäller dock inte barn under 18 år som vid ankomsten till Sverige var skilda från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan

Lagen gäller dock inte barn under 18 år som vid ankomsten till Sverige var skilda från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan

ställföreträdare (ensamkommande barn), om inte barnet har beviljats uppehållstillstånd *enligt 5 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716)*.

sådan ställföreträdare (ensamkommande barn), om inte barnet har beviljats uppehållstillstånd *efter vidarebosättning*.

7 §¹

Anvisningar till kommuner ska i första hand omfatta nyanlända som är registrerade och bor på Migrationsverkets asylboenden och nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd *enligt 5 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716)*.

Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av *asylsökande* som vistas i kommunen.

Anvisningar till kommuner ska i första hand omfatta nyanlända som är registrerade och bor på Migrationsverkets asylboenden och nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd *efter vidarebosättning*.

Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av *personer som söker internationellt skydd* som vistas i kommunen.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:59.

21 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 20 år men inte har uppnått riktåldern för pension enligt 2 kap. 10 a–10 d §§ socialförsäkringsbalken och som har ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om *det har beviljats enligt*

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen.

Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 20 år men inte har uppnått riktåldern för pension enligt 2 kap. 10 a–10 d §§ socialförsäkringsbalken och som har ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om

1. *uppehållstillståndet har beviljats en flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU eller motsvarande äldre bestämmelser,*

2. *uppehållstillståndet har beviljats enligt 5 kap. 4 eller 6 §, 12 kap. 18 §, 21 kap. eller 22 kap. utlänningslagen (2005:716), eller*

3. *uppehållstillståndet har beviljats efter vidarebosättning.*

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2022:896.

22 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:232 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller inte vid behandling av personuppgifter enligt

1. vapenlagen (2026:000),
2. lagen (1998:620) om belastningsregister,
3. lagen (1998:621) om misstankeregister,
4. lagen (2006:444) om passagerarregister,
5. lagen (2014:400) om Polismyndighetens elimineringsdatabas,
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU,
9. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, *eller*
9. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen,
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och

utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011.

utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011, eller

11. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

23 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar

dels att 1 kap. 2–6 §§, 2 kap. 6 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 6 §, 7 kap. 1, 16–18 och 22 §§, 8 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 7 kap. 1 och 16 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det närmast efter rubriken ”Tillämpliga bestämmelser i annan författning” ska införas en ny paragraf, 1 kap. 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Om Säkerhetspolisen har ansökt om att en utlänning ska utvisas enligt 2 kap. 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige under handläggningen av ärendet om utvisning.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om att en utlänning ska utvisas enligt 2 kap. 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktningförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktningförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige under handläggningen av ärendet om utvisning.

3 §

En ansökan om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige som görs av en utlänning som har utvisats enligt 2 kap. 1 § ska handläggas enligt denna lag.

En ansökan om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktningförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige som görs av en utlänning som har utvisats enligt 2 kap. 1 § ska handläggas enligt denna lag.

3 a §

I denna lag avses med
– *skyddsgrundsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt*

skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU, och

– asylprocedurförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU.

4 §

I skyddsgrundsförordningen finns följande bestämmelser som tillämpas vid handläggning enligt denna lag:

1. artikel 13 om beviljande av flyktingstatus,

2. artikel 18 om beviljande av status som subsidiärt skyddsbehövande,

3. artikel 23 om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till personer som har beviljats internationellt skydd (familjesammanhållning),

4. artikel 24 om uppehållstillstånd för den som har beviljats flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, och

5. artikel 25 om utfärdande av resedokument för den som har flyktingstatus.

Följande bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) ska tillämpas vid handläggning enligt denna lag:

1. 4 kap. 3–4 §§ om statusförklaring och resedokument,

2. 5 kap. 1–1 b, 2 a, 3–10 a, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd, och

1. 2 kap. 1 f och 1 g §§ om resedokument,

2. 4 kap. 3 § om nekad prövning av en ansökan,

3. 5 kap. 1, 2 a, 3–10 a, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,

4. 5 kap. 1 b § om flyktingförklaring och uppehållstillstånd, och

3. 6 kap. 3 § om arbetstillstånd.

5. 6 kap. 3 § om arbetstillstånd.

5 §

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (Dublinförordningen) finns bestämmelser om överföring av asylsökande som tillämpas gentemot andra EU-stater, Island, Norge, Schweiz och Liechtenstein.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 (asyl- och migrationshanteringsförordningen) finns bestämmelser om överföring av sökande av internationellt skydd som tillämpas gentemot andra EU-stater, Island, Norge, Schweiz och Liechtenstein.

6 §

Med EES-medborgare och familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag detsamma som i 1 kap. 3 b § andra stycket och 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716).

Med flykting och alternativt skyddsbehövande avses detsamma som i 4 kap. 1–2 c §§ utlänningslagen.

Med internationellt skydd, ansökan om internationellt skydd, flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande avses i denna lag detsamma som i skyddsgrundsförordningen och asylprocedurförordningen.

Med flyktingförklaring avses i denna lag detsamma som i utlänningslagen.

2 kap.

6 §

När en utlänning utvisas enligt 1 § får den beslutande myndigheten samtidigt återkalla en statusförklaring. Det som sägs om återkallelse i 4 kap. 5 b och 5 c §§ utlänningslagen (2005:716) ska också tillämpas vid beslutet.

När en utlänning utvisas enligt 1 § får den beslutande myndigheten samtidigt återkalla en status som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande som beviljats med stöd av skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser eller en flyktingförklaring som beviljats enligt 5 kap. 1 b § utlänningslagen (2005:716). I skyddsgrundsförordningen finns bestämmelser om återkallelse av

flyktingstatus i artikel 14 och om återkallelse av status som subsidiärt skyddsbehövande i artikel 19. Det som sägs om återkallelse i 5 kap. 1 b § utlänningslagen ska tillämpas vid återkallelse av en flyktingförklaring.

När en utlänning utvisas enligt 1 § ska den beslutande myndigheten även återkalla ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

5 kap.

1 §¹

De tvångsmedel som anges i 2–3 a och 5–7 §§ får användas om ett beslut om utvisning enligt denna lag tills vidare inte kan verkställas på grund av ett beslut om inhibition eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Detta gäller också om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) inte kan verkställas och utlänningen skulle kunna utvisas enligt 2 kap. 1 §.

Detta gäller också om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) eller ett beslut om återvändande i ärenden om internationellt skydd enligt artikel 37 i asylprocedurförordningen inte kan verkställas och utlänningen skulle kunna utvisas enligt 2 kap. 1 §.

6 kap.

6 §

Om det inte måste antas att utlänningen saknar behov av biträde, ska ett offentligt biträde förordnas i mål och ärenden om

1. utvisning,
2. användning av tvångsmedel enligt 5 kap. 8 eller 9 §,
3. verkställighet av utvisning,
 - a) när ett beslut om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd har meddelats, eller
 - b) om frågan gäller förvar och utlänningen har hållits i förvar i mer än tre dagar.

Utöver detta ska ett offentligt biträde förordnas för en utlänning som inte har fyllt 18 år och som saknar vårdnadshavare i Sverige, om utlänningen är tagen i förvar eller har ansökt om *uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande*.

Utöver detta ska ett offentligt biträde förordnas för en utlänning som inte har fyllt 18 år och som saknar vårdnadshavare i Sverige, om utlänningen är tagen i förvar eller har ansökt om *internationellt skydd*.

¹ Senaste lydelse 2025:140.

7 kap.**Beslut om utvisning, uppehålls-
tillstånd, statusförklaring och
närliggande frågor****Beslut om utvisning, uppehålls-
tillstånd, internationellt skydd och
närliggande frågor**

1 §

Migrationsverkets beslut i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument och ställning som varaktigt bosatt i Sverige får överklagas till regeringen.

Migrationsverkets beslut i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, internationellt skydd, flyktförklaring, resedokument och ställning som varaktigt bosatt i Sverige får överklagas till regeringen.

**Handläggning enligt utlännings-
lagen av vissa överklaganden****Handläggning av vissa
överklaganden**

16 §

Om Migrationsverket har avslagit både en ansökan om utvisning enligt denna lag och en ansökan från utlänningen om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716). Detta gäller dock inte om också Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Om Migrationsverket har avslagit både en ansökan om utvisning enligt denna lag och en ansökan från utlänningen om uppehållstillstånd, internationellt skydd, flyktförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska denna lag inte tillämpas i fråga om ett överklagande från utlänningen. Detta gäller dock inte om också Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

17 §

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, får regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning. Detta gäller dock inte när det gäller sådana ansökningar om uppehållstillstånd som avses i 2 kap. 9 § första stycket.

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, internationellt skydd, flyktförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, får regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning. Detta gäller dock inte när det gäller sådana ansökningar om uppehållstillstånd som avses i 2 kap. 9 § första stycket.

18 §

Om regeringen beslutar att en utlänning inte ska utvisas och

Om regeringen beslutar att en utlänning inte ska utvisas och

utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning. *Vid en sådan prövning ska denna lag inte tillämpas.*

Det framgår av 2 kap. 9 § tredje stycket att regeringen i vissa fall ska överlämna en ansökan om uppehållstillstånd till Migrationsverket när regeringen beslutar att en utlänning inte ska utvisas.

22 §

En nöjdförklaring kan inte tas tillbaka. Om utlänningen har överklagat beslutet när nöjdförklaringen lämnas, ska han eller hon genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sitt överklagande. Om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, *statusförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska han eller hon genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sin ansökan.

En nöjdförklaring kan inte tas tillbaka. Om utlänningen har överklagat beslutet när nöjdförklaringen lämnas, ska han eller hon genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sitt överklagande. Om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, *internationellt skydd*, *flyktförklaring*, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska han eller hon genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sin ansökan.

8 kap.

1 §

Till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppehåller sig i Sverige trots att han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt denna lag inte har haft rätt att återvända hit. Detta gäller dock inte om utlänningen har flytt hit för att undgå sådan förföljelse som avses i 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppehåller sig i Sverige trots att han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt denna lag inte har haft rätt att återvända hit. Detta gäller dock inte om utlänningen har flytt hit för att undgå sådan förföljelse som avses i artikel 3.5 i skyddsgrundsförordningen.

Är brottet ringa ska åtal för ett sådant brott inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förfaranden som rör ansökningar om asyl och statusförklaring som har lämnats in före den 12 juni 2026 och på vilka Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att

bevilja och återkalla internationellt skydd är tillämpligt. Detsamma gäller för förfaranden som rör återkallelse av statusförklaring, om ärendet har inletts före den 12 juni 2026.

3. I fråga om återkallelse av resedokument för en flykting för vilken det har utfärdats ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026 gäller hänvisningen i 1 kap. 4 § 1 i den äldre lydelsen till 4 kap. 4 § andra stycket utlänningslagen i dess lydelse före den 12 juli 2026.

24 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 3 § lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

3 §

Beslut enligt denna lag hindrar inte beslut om

1. avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (2005:716),
2. utvisning enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlännningar,
3. utlämning enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott,
4. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,
5. utlämning enligt lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,
6. överlämnande enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,
7. överlämnande enligt lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,
8. utlämning enligt lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone,
9. överlämnande enligt lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.

8. utlämning enligt lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone,

9. överlämnande enligt lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder, *eller*

10. återvändande enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU.

Ett beslut om en insats med stöd av denna lag upphör att gälla när ett beslut enligt första stycket 1–9 har verkställts.

Ett beslut om en insats med stöd av denna lag upphör att gälla när ett beslut enligt första stycket 1–10 har verkställts.

Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

25 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:691) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall

Härigenom föreskrivs 3 § lagen (2024:691) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall ska följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Lagen gäller inte för en utlänning som har beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt finns sådana synnerliga skäl för folkbokföring som avses i 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481).

Lagen gäller inte för en utlänning som har beviljats internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU eller om det i övrigt finns sådana synnerliga skäl för folkbokföring som avses i 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481).

-
1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.
 2. För en utlänning som har beviljats flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 12 juli 2026 eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen i dess lydelse före den 12 juli 2026 gäller 3 § i den äldre lydelsen.

26 Förslag till lag om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27)

Härigenom föreskrivs att 15 § utlänningsdatalagen (2016:27) i stället för lydelsen enligt lagen (2025:945) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:945

Föreslagen lydelse

15 §

Migrationsverket får föra separata register över fingeravtryck och fotografier som tas med stöd av 9 kap. 8, 8 h och 8 j §§ utlänningslagen (2005:716).

Med begränsning av de ändamål som annars gäller enligt 11 och 13 §§ får uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren användas endast

1. vid prövning av ansökningar om uppehållstillstånd där skäl som anges i 4 kap. 1–2 a §§ utlänningslagen åberopas,

1. vid prövning av ansökningar om internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

2. i ärenden om avvisning och utvisning,

3. i testverksamhet,

4. om det behövs för att kontrollera identiteten av en person på ett fotografi som kommit in till Migrationsverket,

5. om det behövs för att Migrationsverket ska kunna kontrollera ett fingeravtryck mot biometriregister som förs enligt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

6. vid kontroll av utlännningar under vistelsen i Sverige, *eller*

6. vid kontroll av utlännningar under vistelsen i Sverige,

7. om det behövs för att Polismyndigheten ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i registren enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

7. om det behövs för att Polismyndigheten ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i registren enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område, *eller*

8. vid identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 och säkerhetskontroll enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

1. ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i registren över fingeravtryck och fotografier, och
2. föreskrifter om gallring.

27 Förslag till lag om ändring i mottagandelagen (2026:000)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om mottagandelagen (2026:000)

dels att 1 kap. 2, 5, 6 och 9–12 §§, 2 kap. 4, 5, 7 och 9 §§, 3 kap. 2 och 3 §§, 4 kap. 1, 3–5 och 8 §§, 5 kap. 5 §, 6 kap. 1, 3, 4, 7 och 8 §§, 10 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 1 kap. 12 § och 6 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:229 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Lagen omfattar en utlänning som

1. har ansökt om *uppehållstillstånd i Sverige som flyktning eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen (2005:716)*, eller

1. har ansökt om *internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU eller flyktningförklaring enligt 5 kap. 1 b § utlänningslagen (2005:716)*, eller

2. har ansökt om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen.

5 §

En utlänning som enligt 3 § första stycket 2 har upphört att omfattas av lagen och som har återvänt till Sverige omfattas återigen av lagen om

1. utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd och ärendet ännu inte har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft, eller

1. utlänningen har ansökt om *internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348* eller uppehållstillstånd och ärendet ännu inte har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft, eller

2. utlänningen har meddelats ett beslut om avvisning eller utvisning som har fått laga kraft och inte har upphört att gälla.

6 §

Lagen omfattar inte en utlänning

1. som har ansökt om nytt eller fortsatt uppehållstillstånd om

1. som har ansökt om *internationellt skydd enligt*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1346 av den 14 maj 2024 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd, i den ursprungliga lydelsen.

utlännigen vid tidpunkten för ansökan hade uppehållstillstånd eller uppehållsrätt och var folkbokförd i Sverige,

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 eller nytt eller fortsatt uppehållstillstånd, om utlännigen vid tidpunkten för ansökan hade uppehållstillstånd eller uppehållsrätt och var folkbokförd i Sverige,

2. som är under 18 år och bor hos en vårdnadshavare som inte omfattas av lagen,

3. som är medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater, om det inte finns synnerliga skäl för att utlännigen ska omfattas av lagen,

4. som ansöker om eller har ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 eller 15 b § utlänningslagen (2005:716),

5. vars ansökan om uppehållstillstånd handläggs enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utläningar, eller

5. vars ansökan om uppehållstillstånd, *internationellt skydd eller flyktingförklaring* handläggs enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utläningar, eller

6. som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen, om inte annat följer av 2 § lagen (2026:000) om bistånd till vissa utläningar vid inhibition av verkställigheten.

9 §

Med en *asylsökande* avses i denna lag en utlännig vars ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen (2005:716) är under prövning.

Med en *sökande av internationellt skydd* avses i denna lag en utlännig som har ansökt om internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 eller flyktingförklaring enligt 5 kap. 1 b § utlänningslagen (2005:716) och vars ansökan är under prövning.

Med en *asylsökande* avses dock inte ett ensamkommande barn, en utlännig med tillfälligt skydd eller en utlännig som har meddelats ett beslut om avvisning eller utvisning som får verkställas omedelbart.

Med en *sökande av internationellt skydd* avses dock inte ett ensamkommande barn, en utlännig med tillfälligt skydd eller en utlännig som har meddelats ett beslut om avvisning eller utvisning som får verkställas omedelbart.

10 §

Med en *utlännig med uppehållstillstånd* avses i denna lag en utlännig som har ett uppehållstillstånd.

Med en utlännig med uppehållstillstånd avses även en utlännig, som inte är en *asylsökande*, vars ansökan om ett nytt eller fortsatt uppehållstillstånd är under prövning. Detta gäller inte om

Med en utlännig med uppehållstillstånd avses även en utlännig, som inte är en *sökande av internationellt skydd*, vars ansökan om ett nytt eller fortsatt uppehållstillstånd är under prövning. Detta

utlännigen har meddelats ett beslut om avvísning eller utvisning som får verkställas omedelbart.

gäller inte om utlännigen har meddelats ett beslut om avvísning eller utvisning som får verkställas omedelbart.

Med en utlännig med uppehållstillstånd avses dock inte ett ensamkommande barn eller en utlännig med tillfälligt skydd.

11 §

Med en *utlännig med avlägsnandebeslut* avses i denna lag en utlännig som har meddelats ett beslut om avvísning eller utvisning, som fått laga kraft eller som får verkställas omedelbart.

Med en utlännig med avlägsnandebeslut avses dock inte ett ensamkommande barn, en utlännig med tillfälligt skydd, en *asylsökande* eller en utlännig med uppehållstillstånd.

Med en utlännig med avlägsnandebeslut avses dock inte ett ensamkommande barn, en utlännig med tillfälligt skydd, en *sökande av internationellt skydd* eller en utlännig med uppehållstillstånd.

Asyl- och migrationshanteringsförordningen

Allmänna bestämmelser

12 §

Ett beslut om överföring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 ska anses som ett beslut om avvísning eller utvisning vid tillämpningen av denna lag.

Ett beslut om *återvändande i ärenden om internationellt skydd* och ett beslut om överföring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 ska anses som ett beslut om avvísning eller utvisning vid tillämpningen av denna lag.

2 kap.

4 §

Migrationsverket får anvisa en kommun att ordna boende för

1. en utlännig med tillfälligt skydd, och
2. en *asylsökande*, om tillströmningen av *asylsökande* har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande och det är nödvändigt för att behovet av platser på asylboenden ska kunna tillgodoses.
2. en *sökande av internationellt skydd*, om tillströmningen av *sökande av internationellt skydd* har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande och det är nödvändigt för att behovet av platser på asylboenden ska kunna tillgodoses.

5 §

Vid fördelningen av anvisningar enligt 4 § mellan kommuner ska hänsyn tas till varje kommuns arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av *asylsökande* som vistas i kommunen.

Vid fördelningen av anvisningar enligt 4 § mellan kommuner ska hänsyn tas till varje kommuns arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av *sökande av internationellt skydd* som vistas i kommunen.

7 §

En kommun ska lämna bistånd enligt denna lag till en utlänning med tillfälligt skydd och till ett ensamkommande barn, om utlänningen vistas i kommunen och biståndet behövs till dess att Migrationsverket tar ansvar för att bistånd lämnas.

Detsamma gäller i fråga om en *asylsökande* som vistas i kommunen om tillströmningen av *asylsökande* har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande och Migrationsverket bedömer att bistånd behöver lämnas.

Detsamma gäller i fråga om en *sökande av internationellt skydd* som vistas i kommunen om tillströmningen av *sökande av internationellt skydd* har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande och Migrationsverket bedömer att bistånd behöver lämnas.

9 §

En kommun ska efter anvisning av Migrationsverket ordna boende för en *asylsökande* och en utlänning med tillfälligt skydd.

En kommun ska efter anvisning av Migrationsverket ordna boende för en *sökande av internationellt skydd* och en utlänning med tillfälligt skydd.

I 5 § lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning finns bestämmelser om en kommuns skyldighet att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen.

Det som sägs om asylboende i denna lag gäller även när kommunen ordnar ett sådant boende som avses i första och andra styckena, så länge utlänningen omfattas av denna lag.

3 kap.

2 §

Migrationsverket ska tilldela en *asylsökande* och en utlänning med avlägsnandebeslut en plats på ett asylboende.

Migrationsverket ska tilldela en *sökande av internationellt skydd* och en utlänning med avlägsnandebeslut en plats på ett asylboende.

3 §

Migrationsverket får besluta att en *asylsökande* som har fyllt 16 år ska bo enbart på en viss bestämd plats, om det är nödvändigt med

Migrationsverket får besluta att en *sökande av internationellt skydd* som har fyllt 16 år ska bo enbart på en viss bestämd plats, om det är

hänsyn till allmän ordning eller om det finns risk för att utlänningen avviker.

Vid bedömningen av om det finns risk för att utlänningen avviker ska 1 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716) tillämpas.

nödvändigt med hänsyn till allmän ordning eller om det finns risk för att utlänningen avviker.

Migrationsverket får besluta att en sökande vars ansökan om internationellt skydd prövas inom ramen för gränsförfarandet för asyl enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 under prövningen av ansökan ska bo enbart på en viss bestämd plats i närheten av Sveriges yttre gräns eller i anvisade områden inom svenskt territorium.

4 kap.

1 §

En *asylsökande* och en utlänning med avlägsnandebeslut får inte lämna det län där det tilldelade asylboendet finns.

En *sökande av internationellt skydd* och en utlänning med avlägsnandebeslut får inte lämna det län där det tilldelade asylboendet finns.

Om utlänningen inte bor på det tilldelade asylboendet av sådana skäl som anges i 6 kap. 3 § andra stycket, får utlänningen inte lämna det län där han eller hon bor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att utöka områdena enligt första och andra styckena med en eller flera angränsande kommuner.

3 §

En *asylsökande* som har fyllt 16 år och bor på det tilldelade asylboendet ska medverka vid närvarokontroll på boendet. En *asylsökande* som har meddelats ett beslut om anmälningsskyldighet enligt 5 § behöver dock inte medverka vid sådan närvarokontroll.

En *sökande av internationellt skydd* som har fyllt 16 år och bor på det tilldelade asylboendet ska medverka vid närvarokontroll på boendet. En *sökande av internationellt skydd* som har meddelats ett beslut om anmälningsskyldighet enligt 5 § behöver dock inte medverka vid sådan närvarokontroll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om omfattningen av närvarokontrollerna.

4 §

Migrationsverket ska ge en *asylsökande* tillstånd att inte medverka vid närvarokontroll, om det finns särskilda skäl.

Migrationsverket ska ge en *sökande av internationellt skydd* tillstånd att inte medverka vid närvarokontroll, om det finns särskilda skäl.

5 §

Migrationsverket får besluta att en *asylsökande* som har fyllt 16 år ska anmäla sig till verket vid en viss angiven tidpunkt eller vid vissa angivna tidpunkter för att säkerställa att beslut enligt 3 kap. 3 § följs eller om det finns risk för att den *asylsökande* avviker.

Vid bedömningen av om det finns risk för att den *asylsökande* avviker ska 1 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716) tillämpas.

Migrationsverket får besluta att en *sökande av internationellt skydd* som har fyllt 16 år ska anmäla sig till verket vid en viss angiven tidpunkt eller vid vissa angivna tidpunkter för att säkerställa att beslut enligt 3 kap. 3 § följs eller om det finns risk för att den *sökande* avviker.

Vid bedömningen av om det finns risk för att den *sökande* avviker ska 1 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716) tillämpas.

8 §

En *asylsökande* som ordnar boende på egen hand ska hålla Migrationsverket underrättat om sin bostadsadress.

En *sökande av internationellt skydd* som ordnar boende på egen hand ska hålla Migrationsverket underrättat om sin bostadsadress, ett telefonnummer på vilket han eller hon kan nås och, om sådan finns, sin e-postadress.

5 kap.

5 §

En *asylsökande* och ett *ensamkommande barn* får undantas från kravet i utlänningslagen (2005:716) på arbetstillstånd endast om utlännings ärende om *uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § den lagen* inte har avgjorts inom sex månader från det att ansökan *lämnades in* och förutsatt att förseningen inte beror på utlännings.

En *utlännings* som har ansökt om *internationellt skydd* får beviljas *tillträde till arbetsmarknaden genom att undantas från kravet i utlänningslagen (2005:716)* på arbetstillstånd endast om utlännings ärende inte har avgjorts inom sex månader från det att ansökan *registrerades* och förutsatt att förseningen inte beror på utlännings.

Om en utlännings som har ansökt om internationellt skydd befinner sig i ett påskyndat prövningsförfarande i enlighet med artikel 42.1 a-f i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348, ska utlännings inte beviljas tillträde till arbetsmarknaden. Om tillträde redan har beviljats ska det upphävas.

Migrationsverket avgör om förutsättningarna enligt första stycket är uppfyllda.

Migrationsverket avgör om förutsättningarna enligt första eller andra stycket är uppfyllda.

En utlänning som har ansökt om internationellt skydd, som är skyldig att vistas i en viss medlemsstat enligt artikel 17.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351, och som skriftligen underrättats om ett beslut om överföring har inte rätt till tillträde till arbetsmarknaden.

6 kap.

1 §

En utlänning som omfattas av denna lag har rätt till bistånd i form av dagersättning och särskilt bidrag om utlänningen saknar inkomst eller egna tillgångar och, i tillämpliga fall, uppfyller villkoren i 3–6 §§.

Dagersättning lämnas för den dagliga livsföringen. Särskilt bidrag lämnas för annat angeläget behov.

En utlänning som omfattas av denna lag har rätt till bistånd i form av dagersättning och särskilt bidrag om utlänningen saknar inkomst eller egna tillgångar och, i tillämpliga fall, uppfyller villkoren i 1 a och 3–6 §§.

1 a §

En utlänning som är skyldig att vistas i en viss medlemsstat enligt artikel 17.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 och som skriftligen underrättats om ett beslut om överföring har endast rätt till dagersättning om utlänningen inte erbjuds plats på ett asylboende där fri kost ingår.

Särskilda villkor för asylsökande och utlänningar med avlägsnandebeslut

Särskilda villkor för sökande av internationellt skydd och utlänningar med avlägsnandebeslut

3 §

En *asylsökande* och en utlänning med avlägsnandebeslut har rätt till dagersättning och särskilt bidrag endast om utlänningen bor enbart på det tilldelade asylboendet.

En *sökande av internationellt skydd* och en utlänning med avlägsnandebeslut har rätt till dagersättning och särskilt bidrag endast om utlänningen bor enbart på det tilldelade asylboendet.

Första stycket gäller inte för en utlänning som

1. bor tillsammans med en medlem av den närmaste familjen som är bosatt i Sverige, eller
2. med hänsyn till sina personliga förhållanden har synnerliga skäl att inte bo på asylboende.

4 §

En *asylsökande* som har fyllt 16 år har rätt till dagersättning endast om den *asylsökande* medverkar till att klarlägga sin identitet.

En utlänning med avlägsnandebeslut som har fyllt 16 år har rätt till dagersättning endast om utlänningen medverkar till åtgärder för att beslutet ska kunna verkställas.

En *sökande av internationellt skydd* som har fyllt 16 år har rätt till dagersättning endast om den *sökande* medverkar till att klarlägga sin identitet.

7 §

Dagersättningen får sättas ned för en utlänning som har fyllt 18 år om utlänningen försvårar utredningen i ett pågående ärende om uppehållstillstånd genom att hålla sig undan. Ersättningen får inte sättas ned i den del som är avsedd att täcka utgifter för utlänningens egen mathållning.

Om utlänningen efter en nedsättning av dagersättningen på nytt försvårar utredningen *i ärendet genom att hålla sig undan* får *ersättningen* sättas ned helt om utlänningen erbjuds plats på ett asylboende där fri kost ingår.

Dagersättningen får sättas ned för en utlänning som har fyllt 18 år om utlänningen försvårar utredningen i ett pågående ärende om *internationellt skydd eller uppehållstillstånd* genom att hålla sig undan, *underlåta att samarbeta med de behöriga myndigheterna eller inte uppfylla de förfarandekrav som fastställts*. Ersättningen får inte sättas ned i den del som är avsedd att täcka utgifter för utlänningens egen mathållning.

Om utlänningen efter en nedsättning av dagersättningen på nytt försvårar utredningen *på sätt som anges i första stycket*, får *dagersättningen* sättas ned helt om utlänningen erbjuds plats på ett asylboende där fri kost ingår.

8 §

Dagersättningen får sättas ned helt för en utlänning under

1. två till fyra veckor om utlänningen gjort sig skyldig till allvarlig misskötsamhet på ett asylboende,

2. en vecka för varje dag som utlänningen inte följt skyldigheten att inte lämna ett begränsat område enligt 4 kap. 1 §,

3. två veckor för varje tillfälle som utlänningen inte följt sin anmälningsskyldighet enligt 4 kap. 5 §, *eller*

4. en vecka om utlänningen för andra gången inom en månads tid inte följt anmälningsskyldigheten enligt 4 kap. 6 §.

3. två veckor för varje tillfälle som utlänningen inte följt sin anmälningsskyldighet enligt 4 kap. 5 §,

4. en vecka om utlänningen för andra gången inom en månads tid inte följt anmälningsskyldigheten enligt 4 kap. 6 §, *eller*

5. *två veckor om utlänningen låtit bli att delta i samhällsintroduktion enligt 5 kap. 1 §.*

Dagersättningen får inte sättas ned enligt första stycket 2–4 till följd av omständigheter som utlännningen inte rått över.

Dagersättningen får inte sättas ned enligt första stycket 2–5 till följd av omständigheter som utlännningen inte rått över.

10 kap.

1 §

Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om anvisning till en kommun att ordna boende *och* beslut om tilldelning av eller erbjudande om boendeplats får dock inte överklagas.

Beslut om anvisning till en kommun att ordna boende, beslut om tilldelning av eller erbjudande om boendeplats, *eller beslut om boende på en bestämd plats eller inom ett särskilt anvisat område när sökanden befinner sig i gränsförfarandet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348*, får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 2 oktober 2026.
 2. En utlännning som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen (2005:716) i lydelsen före den 12 juli 2026 ska vid tillämpningen av denna lag anses som en utlännning som har ansökt om internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348.

28 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2023:339) om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i lagen (2023:339) om ändring i lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:232

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller inte vid behandling av personuppgifter enligt

1. vapenlagen (2026:000),
2. lagen (1998:620) om belastningsregister,
3. lagen (1998:621) om misstankeregister,
4. lagen (2006:444) om passagerarregister,
5. lagen (2014:400) om Polismyndighetens elimineringsdatabas,
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU,
9. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen,
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och

utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011, *eller*

utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

11. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013, eller

11. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

12. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

29 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:947) om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:947) om ändring i lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt rskr. 2025/26:232 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller inte vid behandling av personuppgifter enligt

1. vapenlagen (2026:000),
2. lagen (1998:620) om belastningsregister,
3. lagen (1998:621) om misstankeregister,
4. lagen (2006:444) om passagerarregister,
5. lagen (2014:400) om Polismyndighetens elimineringsdatabas,
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU,
9. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen,
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

11. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande

av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013,

11. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226, eller

12. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om Informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet av information mellan medlemsstaterna om viseringar för kortare vistelse, viseringar för längre vistelse och uppehållstillstånd (VIS-förordningen).

12. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226, eller

13. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om Informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet av information mellan medlemsstaterna om viseringar för kortare vistelse, viseringar för längre vistelse och uppehållstillstånd (VIS-förordningen).